

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, January 22, 1981

Nr. 15

POLITINIAI PRIEŠAI NESUZLUGDYS SAVICKO

“POSEV” APRAŠO LAGERIUS IR PRAETIES REZISTENCIJA

Apie Lietuvą dažnai rašo V. Vokietijos leidžiamas rusų emigrantų žurnalas Posev. 1980 metų 9-me numeryje spėjo įspėti, kad Lietuvoje esą vienuolika lagerių ir septyni kalėjimai. Ypač gerai žinomas Pravienišės lageris, kuriame kaliniai gamina baldus. Dalis šio lagerio esanti Vilniuje, netoli nuo Aušros Vartų, buvusioje vienuolyne.

Tame pat numeryje tvirtinama, kad ginkluoti pasipriešimai prieš okupantą Lietuvoje vykę ir partizaniniai karai pasibaigę. 1962 m. į Kaliningradą (buv. Karaliaučius) atėjus traukinyje, vežęs pinigų, su kulkais išdužytais langais. Tai padarę “lietuviai nacionalistai”.

Tais pat metais, rašo Posev, visa flotilija žvejų laivų protestavo prieš Chruščiovo potvarkį sumažinti žvejams mokamą atlyginimą. Žvejai visą sugautą žuvį išvertė ant jūros kranto. Protestą gynęs lietuvis kapitonas Antanas Zūrinis buvo sušaudytas.

1963 m. vasario mėn. Vilniaus “Spalio” kino teatre ruošėsi filmo “Mūsų Nikita Sergejevičius Chruščiovas” premjerai. Vilniečiai pasitiko filmą, sudegindami gausybę reklaminių plakatų.

“ALMA MATER” APIE KRAS-TO BENDRAVIMĄ SU ISEIVIJA

Krašto ir išeivijos bendravimo klausimais plačiai pasisako neseniai Vakarų pasiekęs savilaidinės Alma Mater 4-asis numeris. Straipsnyje apie pernykštį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Ketvirtąjį Kongresą A. Vientautas (slapyv.) rašo: “...Bendravitį ir derinti visų pastangas reikia. Biečia pasikliauti greita orientacija, išradimumu, gilia nuovoka, protingu atsargumu. Bet kartais reikia ir rizikuoti”. Tačiau Vientautas perspėja išeivius “nebendravitį su okupantais”. Jis džiaugiasi, kad išeivių jaunimo kongreso atstovai nepakibo “ant sovietinės propagandos meskerės” ir nesibroliaavo su tariaima “lietuvų jaunimo grupe”, kuri Vokietijoje švaistėsi tuo metu, kai vyko kongresas. Pasekmėje, toji grupė, kurioje buvo ir Vilniaus universiteto komjaunimo “vaduks” Ramonas, “savo užduoties neatliko”.

Skaudžiai ironiškai yra straipsnelis “Kokia kaina įvyko V. K. Jonyno paroda”. Jame aprašomas puikus katalogas, iškilmingas parodos atidarymas.

KALENDORĖLIS

Sausio 22: Vincentas, Skaistė, Vyngaudas, Žvalgaitis.

Saulė teka 7.11, leidžiasi 4.53. Oras debesuotas, ūkanotas.

O pačiam Jonynui, “rūpestingų globėjų apsuptam, nebeliko laiko ir noro pasidomėti, kokia... padėtis tų dailininkų, net savo bendraamžių, nekalbant apie jaunesnius, kurie vis nepataiko ‘kojos’, kurie neįtinka su savo darbais ir nepakliūna į parodas... O tokių nemažai yra!”

Jis “akvarelių abstrakcionizmas... mūsų bausis tabu, kuo puikiausiai toleruojamas Jonyno darbuose. Mat, čidysis flirtas yra flirtas, todėl Jonynui viskas yra leistina”.

Už ką dabartinės Lietuvos valdžios Jonynas “taip mylimas, garbinamas ir liaupsinamas”? Į tai, pasako Alma Mater, tiksliausiai atsakė Dailininkų Sąjungos pirmininkas J. Kuzmickis: “Mes mylime ir gerbiame Jonyną už tai, kad jis duoda atkirtį Vakarų tiems, kurie teigia, kad T. Lietuvoje menas suvaržytas, kad kūrėjai neturi laisvės”.

“Tai tokia kaina!” komentuoja Alma Mater. “Tik ar neperbrangiai moka pats Jonynas?” (Elta)

AMERIKIEČIUS IŠLEIDO TIK PO INAUGURACIJOS

WASHINGTON, D.C. — Dabar nustatyta, kad dabartinė Irano vyriausybė paskelbė vieną išvažiavimo laiką, bet išleido daug vėliau. Alžiro lėktuvai išskrido po to, kai JAV prezidento pareigoms buvo prisaikdinęs Ronald Reaganas.

Prieš išskrendant amerikiečiams buvo pasakyta, kad jie išskrenda iš Irano, bet nepasakyta, kur jie skrenda. Jie manė, kad išskris Amerikos lėktuvais, bet tokių lėktuvų Iranas neįsileido.

Amerikiečiai sužinojo, kad Alžiro lėktuvai išskrido į vakarus, kai jie, gavę pažinimą, pakilo iš Atėnų. Prezidentas Reaganas, gavęs žinią, padarė banketą pertrauką ir paskelbė, kad amerikiečiai jau išskrido iš Irano erdvės.

Alžiro aerodrome amerikiečius pasitiko Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Warren Christopher, Alžiro premjero ir užsienio reikalų ministerio lydimas.

NAUJAS PREZIDENTAS NESAMDYS ŽMONIŲ

WASHINGTON, D.C. — Pirmas naujo prezidento aktas uždraudė valstybės įstaigoms samdyti daugiau žmonių. Prezidentas Reaganas visą laiką kalbėjo apie reikalingumą taupyti. Jis būdavo bausis ir pagalvoti apie įvairių valdžios įstaigų prisamdymus žmones. Pasamdytiems reikia mokėti algas, galvoti apie pensijas, rūpintis jų socialine apdrauda ir kt. reikais. Valstybei daug brangiau išsina sandyti žmones, negu privatioms bendrovėms. Prezidentas pareiškė pasitenkinimą, kad pirmas dokumentas uždraudė valstybės įstaigoms samdyti daugiau žmonių.

Vaidas iš Toronto vykusio Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovų seimo. Iš kairės į dešinę matome: A. Lukošį, dr. Vladą Simaitį, VLIKo reikalų vedėją Washingtonę poniją M. Samaitienę ir klevlandietį Jokubaitį prie registracijos stalo. (S. Dabkaus nuotrauka)

SENATAS PATVIRTINO NAUJĄ JAV GYNYBOS DEPTARMENTO SEKRETORIŲ

UŽ JĮ BALSAVO 97 SENATORIAI, O TIK DU BALSAVO PRIEŠ

WASHINGTON. — Antradienį prieš prez. Ronald Reagano inauguracijos iškilmes, senatas 97 balsais patvirtino Kasparą W. Weinbergerį Gynybos departamento sekretorium. Prieš balsavo sen. Jesse Helms ir sen. John East, abu konservatyvūs respublikonai iš North Carolina valstijos. Sen. Helms paeiškė, kad Weinbergeris neįtraukia visų ryšių su buvusia politika, kuri mūsų kariškias pajėgas privėdė prie nuosmukio tarptautinėje plotmėje. Be to, būsimasis sekretorius bus užimtas panaikinti buvusias nereikalingas išlaidas bei medžiagas. Sen. Nunn (D-Ga) posėdyje nedalyvavo.

K. W. Weinberger valdžioje nėra naujokas. Buvusio prez. Richard M. Nixono administracijoje jis buvo Sveikatos, Svetimo ir Gerovės departamento sekretorius. Savo pavaduotojų jis pasirinko Frank Carlucį, dabartinį Centrinės žvalgybos Agentūros (CIA) vicedirektorių. Sen.

Helms yra priešingas Carlucio pasirinkimui, nes jis neturi pakankamai patirtimo kariškuose dalykuose. Prez. Reagano buvo pats pirmasis parašęs ant Weinbergerio paskyrimo dokumentų. K. W. Weinbergeris buvo pirmasis sekretorius, patvirtintas numatytais pareigoms. Atrodė, kad bus patvirtinti likusieji 12 kabineto narių, kartu su daug kontroversijų sukėlusiu Aleksandru M. Haig Jr., nominuotu Valstybės sekretorium. Senato užsienio santykių komiteto pirmininkas sen. Charles H. Percy ir komiteto narys Claiborne Pell (D-R. I) palaiko jo nominaciją. Senatas už jį balsuos trečiadienį.

Pirmąją po inauguracijos dieną prez. Reaganas posėdyje su kabineto nariais. Jis jiems priminė pasirašytą administracinį įsakymą užsaldyti naujų žmonių samdymą departamentuose. Tą dalyką jis pažadėjo įvykdyti rinkimų kampanijos metu.

CARTERIS, VANCE VOKIETIJOJE PASVEIKINO IŠLAISVINTUOSIUS

WIESEBADENO LIGONINĖJE INFORMAVO IS IRANO IŠLAISVINTUS DIPLOMATUS, TARNAUTOJUS

WIESBADEN, Vokietija. — Trečiadienio rytą buvęs Valstybės sekretorius Cyrus Vance, kelių patarėjų lydimas, pasitiko amerikiečių ir britų lėktuvą iš Alžiro laimėję atkurti 52 amerikiečius, išlaisvintus iš Irano.

Amerikiečiai trumpai buvo informuoti apie paskutinių mėnesių įvykius pasaulyje, kad jie orientuotųsi, kas dėjosi Amerikoje ir Irane. Amerikiečiai buvo visi izoliuoti ir daugelis neturėjo nuomonės apie įvykius pačiame Irane ir apie įvykius pa-

Wiesbadene paaiškėjo, kad didelė gausia ginkluotų Irano partizanų, vadovaujama fanatiškų komunistuojančių studentų, prieš 14 mėnesių įsiveržė į JAV ambasadą ir pradėjo šeiminkauti. Atsakingi ambasados pareigūnai prašė tuometinės Irano vyriausybės pagalbos ambasados nūmams ir tarnautojams apginti, bet vyriausybė nieko nepadarė. Ginkluoti studentai šeiminkavo, kaip jiems patiko. Jie nuginklavo ambasados saugojusius marinius, nuginklavo kitus pareigūnus, kankino.

taidė klausinėjo, gaudino mirimui iki šių metų sausio 19 d.

Buvęs prezidentas informuoja išlaisvintus

Buvęs prez. Carteris prezidentūros lėktuvu atskrido į Wiesbadeną asmeniškai pasveikinti išlaisvintus amerikiečius ir informuoti juos apie amerikiečių pastangas išlaisvinti suimtuosius.

Pirmą pranešimą išlaisvintiems padarė buvęs Valstybės sekretorius Cyrus R. Vance. Jis papasakojo, kokių būdu pačiame Irane įsistiprino maistiniai, o buvusi valdžia nepajėgė pasipriešinti valdžios grobikams. Jis papasakojo apie amerikiečių pastangas išlaisvinti ambasadoje suimtus amerikiečius, bet vis nepavykdavo. Buvusio sekretoriaus pranešimą papildė atskirėdys buvęs prezidentas J. Carteris. Jis papasakojo apie Amerikos karių grupės pastangas išlaisvinti suimtuosius, bet ir minėtos pastangos nepavyko dėl nevykusio malūnsparnių pruošimo skristi druskos dykumose.

Kartu su buvusiu prezidentu į Wiesbadeną nukrido ir buvęs Valstybės sekretorius E. Muskie bei kiti aukšti pareigūnai. Jie nori, kad iš Irano išlaisvinti amerikiečiai susipažintų su tarptautine padėtimi ir užpildytų 14 mėnesių tuštumą. Jie buvo taip atskirti nuo pasaulio, kad beveik kiekviena žinia jiems yra didelė naujiena.

Inauguracijos iškilnių progą sostinė atvyko virš 100 tūkst. turistų. Priešinauguracinėje banketinėje programą vedė televizijos artistas Johnny Carson. Banketui vadovavo Frank Sinatra.

Walgreen bendrovė šį penktadienį uždaro optikos skyrius visose Čikagos krautuvėse.

Shell Oil Co. ir kitos bendrovės išpuomavo už 90,9 milijonus dolerių pajūrį, žinomą Baltimorę Canyon vardu. Ten ieškota naftos, ir dujų.

LIETUVIS SPRINGFIELDE SUSTIPRINO DEMOKRATŲ POZICIJAS

INTRIGOMIS NEPAJĖGS SUMAŽINTI GYVO SENATORIAUS ĮTAKOS ILLINOIS POLITIKOJ

CHICAGO, Ill. — Prieš porą mėnesių vienas suklebęs lietuvis bandė pakenkti senatoriui Frank Savickui dirbti visuomeninį ir teisinį darbą ne tik Illinois Senate, bet ir pačioje Čikagoje.

Tariamasis demokratų politikas išleido labai biauų atsisaukimą prieš sen. Frank Savicką. Jis bandė įtikinti šmeižiančio laiško skaitytojus, kad atėjo laikas organizuoti Čikagos demokratų balsuoti už respublikonus. Jis paskelbė ilgą lietuvių sąrašą, tariamai pasirašiusių prieš Frank Savicką. Tuo tarpu tikrovė buvo visiškai kitokia. Jis sąrašą sudarė, “pasirašiusių” lietuvių visai neatsiklausęs. Vi sa eilė lietuvių, kurių vardai buvo įtraukti į minėtą sąrašą, paskelbė, kad tai buvo padaryta be jų žinios. Jie niekad po tuo sąrašu nepasirašė ir niekas jų neatsiklausė. Visa eilė įtakingų lietuvių spaudoje paskelbė, kad jų vardai buvo naudojami be jų žinios ir sutikimo. Jie viešai pareiškė, kad parašai buvo neteisingi ir klastoti. Senatorius Frank Savickas minėtą klastotoją patraukė teisman.

Dabar Illinois gubernatorių Thompson paskelbė, kad sen. Frank Savickas, įtakingas Demokratų partijos veikėjas, darbo komisijos veiklus narys, padėjęs gubernatoriui, turėjusiam respublikonų mažumą Illinois seimelyje, išrinkti respublikonų Illinois seimo pirmininku. Galia, kad Illinois gubernatorių būdamas geras teisininkas, galėjo paskelbti tokią žinią. Ne jis su senatorium Savicku Illinois Senate kalbėjėsi, nei su juo tarėsi apie respublikonų kombinacijas stiprinti savo pozicijas Illinois Senate.

Illinois gubernatorių, pamatęs sen. Savicką, ėjusį seimo rūmų koridoriais, paskaitė jį buvusį seimo rūmuose ir prisidėjusį prie respublikonų daugumos sudarymo balsavimo metu. Sen. Savickas, koridorių per-

ILGAS KELIAS Į LAISVĘ

WASHINGTON. — Antradienį 52 Teherano ambasados pareigūnai buvo išleisti. Įkaitais jie išbuvo 444 dienas, matė daug vargo, pergyveno moralinę tortūrą.

Su mulos Chomeini žinia, 1979 m. lapkričio 4 d. būrys ginkluotų studentų įsiveržė į JAV ambasadą Teherane ir paėmė visus tarnautojus. Prieš šį terorą atkėlė prez. Carteris ir jo administracija nepadarė reikiamo tvirtumo. Tik š. m. balandžio mėn. buvo pasiūsta kariška misija išvaduoti įkaitus, tačiau nebuvo sėkminga: dėl oro sąlygų balandžio 25 d. Irano dykumoje susidūrus lėktuvui su helikopteriu, žuvo 8 Amerikos kariai, o misija buvo atšaukta.

Šiavo vykdomas tarptautinis politinis ir ekonominis spaudimas per Jungtines Tautas ir Bendrąją Europos rinką. Tik rugsėjo 12 d. mulla Chomeini pavėlė parlamentui pasiūstų keturių punktų reikalavimą, pagal kurį susitarta. Visi 52 įkaitai jau yra Vokietijoje.

NUKRITO AKCIJOS

Prezidentui Ronald Reaganui priėmus priešai, nukrito akcijos, žinomos Dow Jones vardu dvidešimčia punktų. Tuo nustebe prezidentas, nes jis savo rinkiminėje kampanijoje žadėjo pakelti Amerikos ekonomiką. Daugelis ekonomistų kaltina prezidentą dėl pareiškimo inauguracijos metu, kad jis žadėjo tik lėtą ekonomijos atsigavimą. Prieš 4 metus, po prez. Carterio inauguracijos, akcijos nukrito 9.64 taškus.

ėjęs savo reikalais, gubernatoriaus buvo paskaitytas buvusiu seimo salėje ir respublikonams padėjusiu.

Sen. Savickas pareiškė, kad jis jokių pasitarimų su gubernatorium nevedė ir niekad nebando pakenkti Demokratų partijai arba josios veikėjams. Senatorius Savickas visą laiką dirbęs su Demokratų partijos vadovybe ir su jais tarėsi visais paskutinių seimo darbo reikalais.

Senatorius Savickas dabartiniu metu dirba ir ateityje planuoja dirbti su demokratais. Senatorius yra įsitikinęs, kad nuo paskutinių Demokratų partijos vadovybės nutarimų, Demokratai partija gerokai sustiprėjusi. Senatorius Savickas yra įsitikinęs, kad ateityje demokratai bus dar stipresni.

Lietuvių dauguma apgailestauja, kad gub. Thompsonas paleido nepamatytą gandą apie sen. Frank Savicką. Amerikos lietuviai gerai pažįsta senatorių Frank Savicką, jo intygalumą pasitikti ir neleis intrigas skleisti mėgstantiems žmonėms sen. Savicko garbės žeminti.

Senatorius Savicką bando apšmeižti nebuvusiomis politinėmis machinacijomis. Savickas paneigė galeistus gandus ir pareiškė, kad visą laiką jis dirbo ir tebedirba su demokratais.

Redaguoja Z. JUŠKEVIČIENĖ.

BENDRUOMENĖS VAGOS

LEIDĖJAS-J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBA

Raštas siunč. 1616 So. 49 Cl. Cicero, Ill.

Redakcinė komisija: ST. JUŠKENAS, A. PLESKYS, A. REPSIENĖ, J. VAICIŪNAS

VLIKO SEIMAS IR LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVŲ BĖDOS

VLIKas yra visos lietuvių tautos politinė intencija, skirta Lietuvos laisvinimo reikalams. Tad VLIKo reikalas yra visų tautinių gyvų lietuvių reikalas. Šiuo pagrindu čia ir yra pateikiama žinių apie įvykusį VLIKo seimą Toronte, Kanadoje, praėjusių metų gruodžio 13 ir 14 dienomis. Taip pat tenka pastebėti, jog šio rašinio pagrindinis tikslas yra ne pačių seimo eiga nuosekliai aprašyti, bet galimai plačiau aptarti pačių seimo dvasią ir jo nuotaikas. Be to, tenka apžvelgti ir susidariusį tarp VLIKo ir Lietuvos Bendruomenės nesklaidumą.

Džiugu pastebėti, kad šis seimas visapusiškai pavyko, nes jis vyko darbo ir relos dvasioje. Galima drąsiai tarti, jog Toronto VLIKo seimas tvirtai sustiprino VLIKo pozicijas tiek moraliai, tiek ir finansiškai. Nežiūrint fakto, kad VLIKo griovėjai ir turėjo senas intencijas kelti erzę ir tuo trukdyti seimo darbą, vis dėlto joms tas nepavyko. Apdairių VLIKo veikėjų ir drąsių kanadiečių lietuvių jie greitai buvo nutildyti.

Frontininkai pirmą moralinį smūgį gavo, kada A. Piravicius, Kanados Tautos Fondo pirmninkas, aiškiai ir drąsiai pasisakė už VLIKą, už jo veiklą ir čia pat įteikė 45 tūkstančių dolerių čekį VLIKo veiklai paramai. Suprantama, kad štoks didelis finansinis VLIKo laimėjimas atnešė ir tokį pat didelį VLIKo griovėjų pralaimėjimą.

Antrą smūgį gavo VLIKo griovėjai, kada rezoliuciją balsavimo daviniai nustatė, kad jie esą tik mažumojė.

Seimo atidarys kalbą pasakė dr. A. Pacevičius. Seimo prezidentu sudarė: inž. E. Bartkus pirmninkas, P. A. Augulitis ir S. Jakubickas — vicepirmninkai, S. Varanka ir M. Pranavičius — sekretoriai.

VLIKo Seime dalyvavo 11 registruoti penkiolika organizacijų delegatai, turintieji teisę balsuoti. Dalyvavo ir apie šimtas svečių. Tai buvo spaudos laikraščių atstovai, kuriems buvo įdomi VLIKo veikla. ALTA atstovavo pirm. dr. K. Sidlauskas, gen. sek. Gr. Lazauskas, M. Pranavičius ir dr. Vl. Simaitis (jis yra R. LB-nės CV vice-

pirmninkas), kuris neoficialiai atstovavo ir R. LB-nę.

VLIKo sveikinimai ir kalbos

Dr. Pacevičius pasakė kalbą seimo atidarymo proga. Sveikino dr. D. Krivickas — žmogaus Teisių gynimo komisijos pirmninkas, Kanadoj gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, ALTA pirm. dr. K. Sidlauskas, Teodoras Blinstrubas — Dirvos vardu, inž. E. Bartkus — ALTS, dr. J. Songaila, buvęs PLB pirmninkas, sveikino PLB vardu ir pasakė gana reikšmingą kalbą, kviesdamas LB-nę ir VLIKą slygti tarpusavio santykius. KLB-nės vardu sveikino pirm. Kuraitė, L. Beržinytė — Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos vardu, VLIKo seimą sveikino ir R. LB-nės vadovybė, raštu. Buvę ir daugiau sveikinimų žodžiu ir raštu. Visi linkėjo VLIKui sėkmės.

Veiklos pranešimai

Išsamius veiklos pranešimus padarė dr. K. Bobelis — VLIKo pirm., dr. Vl. Simaitis — VLIKo tarybos pirm., Z. Juras — Anglijos krašto VLIKo įgaliotinis iš Londono, Vencukienė iš Prancūzijos — Eltos redaktorė prancūzų kalba, J. Giedraitis — Tautos Fondo valdybos pirm., A. Vakselis — Tautos Fondo tarybos pirm., L. Grinius — vicepirm. organizacijos reikalams veiklos pranešimą prsiuntė raštu, nes, dėl įvykusios jo žmonos tėvo tragedijos, pats asmeniškai negalėjo dalyvauti. L. Grinius aiškiai ir užgirtinai pasisakė prieš veiksmų centralizaciję. Komentaras apie jo pasisakymą bus pateiktis tolesnėsio rašinio daly.

VLIKo veikla

VLIKo pirmninkas dr. K. Bobelis seimui pateikė gana platų veiklos pranešimą, plačiai papasakojo apie Madrido konferenciją ir apžvelgė VLIKo ir LB-nės santykius.

VLIKo pirmninkas, kalbėdamas apie Madrido konferenciją išdėstė visas VLIKo padarytas pastangas, ginant Lietuvos teisių laikraščių atstovai, kuriems buvo įdomi VLIKo veikla. ALTA atstovavo pirm. dr. K. Sidlauskas, gen. sek. Gr. Lazauskas, M. Pranavičius ir dr. Vl. Simaitis (jis yra R. LB-nės CV vice-

R. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TRADICINĖS KŪČIOS

A. Juškevičius, Tarybos prezidento pirm., ir dr. Vytautas Dargis, Centro valdybos pirm., uždegė žvakę Lietuvos pogrindžiui pagerbti. Greta stovi Z. Juškevičienė, programos vadovė. Matomas ir Dainininkų būrelis, vadovaujamas T. Serapinienės, atliekantis vakaro meninę programą.

Baltijos tautų militarinį prijungimą prie Sovietų S-gos. JAV delegatas M. Zimmerman tvirtai pasakė, kad JAV vyriausybė nepripažino ir nepripažintų ginklų jėga įvykdyto Pabaltijo valstybių įjungimo į Tarybų Sąjungą.

Tai iš tikrųjų yra džiugi politinė žinia, kuri stiprina išeivijos ir pavergtųjų žmonių laisvės viltį. Šis politinis laimėjimas Lietuvos laisvės reikalui ir įtaigoja išeiviją dar stipriau burtis aplink savo politinius veiksmus — VLIKą ir ALTA, ir jų veiklą finansiškai remti.

Dr. K. Bobelis, kalbėdamas VLIKo ir LB-nės tarpusavio santykių reikalu, padarė stiprų priekaištą VLIKo griovėjams — LB-nės vadovams, neišskiriant V. Kaniūno ir inž. A. Gečio, LB-nės naujai įsteigtos Visuomeninių reikalų komisijos pirmninko. Dr. Bobelis pabrėžė, kad šie LB-nės vadovai ir skaičiai neturi geros valios ir nerodo noro tartis su VLIKu, tuo tarpu tas noras iš VLIKo pusės visada parodomas.

Dr. K. Bobelio nuostatai Liet. Bendruomenės vadovams kaltinimas yra teisingas ir faktiškai pagrįstas. Iš tikrųjų, jei esami

LB-nės vadovai, su PLB pirmninku inž. V. Kaniūnu priešakyje, turėtų stiprų tautinį pajautimą ir aiškų demokratinio principo supratimą, pajęgtų reikiamai susivokti šiandieninių politinių įvykių situacijoje, tai tada VLIKas ir be vargo galėtų su LB-ne susitarti ir darniai veikti. Tad aišku kaip dieną, kad dėl esamos nedarnios veiklos kaltė tenka esantiems Liet. B-nės vadovams, o, tikrumoje, paliems fronto bičiuliams!

Kas skaito ne vien tik frontininkų kontroliuojamą spaudą — Drauga, Darbininką, žurnalą Aidai, bet ir Dirvą, ypač Naujienas, tai visi gerai žino, kad fronto bičiuliai ir LB-nės vadovybės sulindo tik LB-nės septyniolikos tarybos apgaulingų rinkimų keliu ir nežiūrėję, kad jie neturi nei moralinės, nei juridinės teisės kalbėti ir veikti Liet. B-nės vardu, jie nieko nebodami diktuoja LB-nei ir siekia visokiems suktais keliais užvaldyti visą išeiviją ir jai primesti savo diktatūrinę galią.

Tarp VLIKo ir LB-nės nedarnos diagnozės nustatymas, turtų ir atitinkamą išvadą padaryti: ALTA ir VLIKas, kaip išeivijos politiniai vadovai, turėtų baigti baltų pirstinčių politiką, ir pasirinkti griežtesnes priemones išsiskolėjams aptvarkyti.

VLIKo vicepirm. L. Grinius griežtai pasisakė prieš LB-nės vadovų siekį centralizuoti visus veiksmus ir jų veiklą, pavadant tik LB-nės vadovybę. Tai labai teisingas pasisakymas, kuris vertas visos galvojančios išeivijos dėmesio. Argumentai prieš veiksmų centralizaciją yra labai rimti. Pirmiausia, gali atsitikti, kad į centralizuotos veiklos vadovybę gali įsigauti ir okupanto agentai, kurie išeivijos veiklą mėgintų pasukti sau palankia politinė linkme. Šiokio pavojaus daleidimas yra visai rimtas reikalas, nes jau ir dabar matome kaip kurių LB-nės vadovų turimas kolaboracinės niotakys.

Paskaita skaitė A. Vokietaitis, žinomas VLIKo ryšininkas švedijoje. Jis atpasakojo 1944 metų VLIKo veiklą ir politines nuotaikas anu meto švedijoje. Antrą paskaitą skaitė prel. J.

Balkūnas, vienas iš Liet. B-nės steigėjų. Jo tema: "Veiksniai ir jų paskirtis". Paskaitininkas įžvalgiai aptarė LB-nės ir politinių veiksmų tarpusavio santykių ir pasisakė už darbo padalės reikalą. Gana plačiai išryškino ir aptarė VLIKo prigimtį, pabrėždamas, kad VLIKas yra autentiškas, nes jis yra sukurtas politinių organizacijų sambūrių pavergtose Lietuvoje ir yra įgalintas vadovauti pavergtos tautos laisvinimui.

Prelatas J. Balkūnas, baigdamas savo kalbą, pasakė įsidėmėtiną svarbią tiesą: "Mūsų veiksniai, laikydamiesi savo prigimties ir paskirties, gali darniai veikti ir daug pasiekti Lietuvos laisvės siekimuose ir lietuvių išlaikyme". Už tokį teisingą pareiškimą seimas sukelė jam ovacijas ir net atsistojo visi jam skardžiai ir ilgai plojo.

O gerasis Dieve, jei Tu esi danguje, padėk, kad šie didžiai gerbiamo prelatė J. Balkūno žodžiai taptų kūnu! B. R.

FRONTININKAI — BESĄLYGINIAI BENDRADARBIAUTOJAI, — RASO "VARPAS"

Žurnalas "VARPAS", leidžiamas Varpininkų Filisterių draugijos, aptaria dviejų Bendruomenių reikalą ir apkaltina Fronto bičiulius besąlygiu bendradarbiavimu su Lietuvos okupuota, patiekdamas net įrodančius faktus.

"Varpe" šitaip rašoma: Dviejų Bendruomenių tarpusavio kovą dar anaipol nebaigta nei apimusi. Ji nėra, reikia pripažinti, lygi, jei jėga yra nustumta pagal balso stiprumą. Senasis establišmentas turi savo pusėje daugiau laikraščių ir žurnalų, tad ir daugiau priemonių užrekti ar visai apsaukti Lietuvos Bendruomenės reorganizatorius. Jų balsinga aktyvą sudaro frontininkai, besąlyginiai bendradarbiaudami su pavergtos Lietuvos sovietinio režimo šalininkais, lietuvių be politinių idėjų sklaidėjais, pagaliau šiaip įvairaus gintarinio patriotizmo žmoniėmis. Antrosios — Reorganizacinės L. Bendruomenės pusėje yra mažiau propagandinių priemonių, mažiau išprususių žmonių.

Poetės Albinos Kašubienės "Žirgeliai"

Eilėraščių rinkinys išeivijos mažiesiems

Leidiny (knyga) gana didelio formato, 228-nių puslapių. Viršelis — dail. V. Liaukaus. Pagal tematiką, knygos turinys suskirstytas į šias pagrindines dalis: Lietuva, "Motinos diena", Pavasaris, Velykos, Vasara, Ruduo, Žiema, ir Kalėdos. Išleido Laisvoji Lietuva; spausdino Morikūno spaustuve.

Knygos autorė šiuos eilėraščius skiria knygos mecenatams. — O ir V. Šimkų tragiškai žuvusio sūnelio Kęstučio brangiam atminimui.

Poetė A. Kašubienė savo eilėraščiuose išeivijos vaikui skiepija meilę Lietuvai, pagarbą tautinėms ir religinėms tradicijoms; skleidžia puoselėją Lietuvos laisvės viltį. Poetės visa kūryba yra persunkta ir galia tėvynės meile ir jos ilgesiu. Ji skiepija religinį jausmą, meilę ir pagarbą motinai. Eilėraščių ištrauka "Tavo akys":

Kaip žvaigždės danguje,
Tavo rankos ir širdelė,

Myli, glosto vis mane.
Kaip mama ratelį suko,
Lino siūlai vijos ten,
Aš stebėjau ar netrūko,
Ar tės gijos skirtos man.
Mama rąkom apkabinsu,
Pabučiavo taip karštai,
Tau, sūneli, lino gijos,
Tau tie sodai ir laukai.

Tai šitaip šiltai ir meiliai poetė A. Kašubienė eiluoja vaikui apie meilę motinai. O apie prarastą tėvynę ir tėviškę, ji šitaip vaikui eiluoja:

NESIMATO

Šviesos nesimato namelių seklyčioj,
Nežaliuoj, mirtos tėviškės lange,
Liūdi vienmarškinis berzelis prie kelio,
Ir rūpintojėlis svyna galvele.
Nėra tako, kelio kurs į namą vedė,
Nėra baltos plėkėlės Kūčių vakarė,
Nėskamba nė varpas kviesdamas į bažnyčią.
Nedega žvakelės žmogui maldoje,
Krauju apšlakstyta mūsų žemėlė verkia,
Plauna Nemunėlis ašaras karčias,
Ko mums dar bartis, ko neapsiekti,
Juk kryželį nešam sunkų, kad ir čia?
Laisvėje užgimę, laisvės siekt budėkim,
Mūsų Lietuvai Tėvynei savo jėgas dėkim.

Tai štai kaip pedagogiškai poetė išeivijos vaiką glaudžia prie tautinio kamieno ir kviečia jį pasišvęsti Lietuvai. Tenka pasakyti, kad poetė A. Kašubienė savo šiuo eilėraščių rinkinyje — "ŽIRGELIAI" inėse prasmingą inasą į išeivios kultūros lobyną. Poetai už tai priklauso išeivijos lietuvių pagarbą ir padėka. Priimk jį, Tu, Tautos Dainė!

Šį A. Kašubienės eilėraščių rinkinį — "ŽIRGELIAI" turėtų įsigyti, kaip mokomąją priemonę, kiekviena Lituanistinė mokykla. O taip pat privaletu stovėti ant tvirtos tautinio, moralinio ir demokratinio pagrindo.

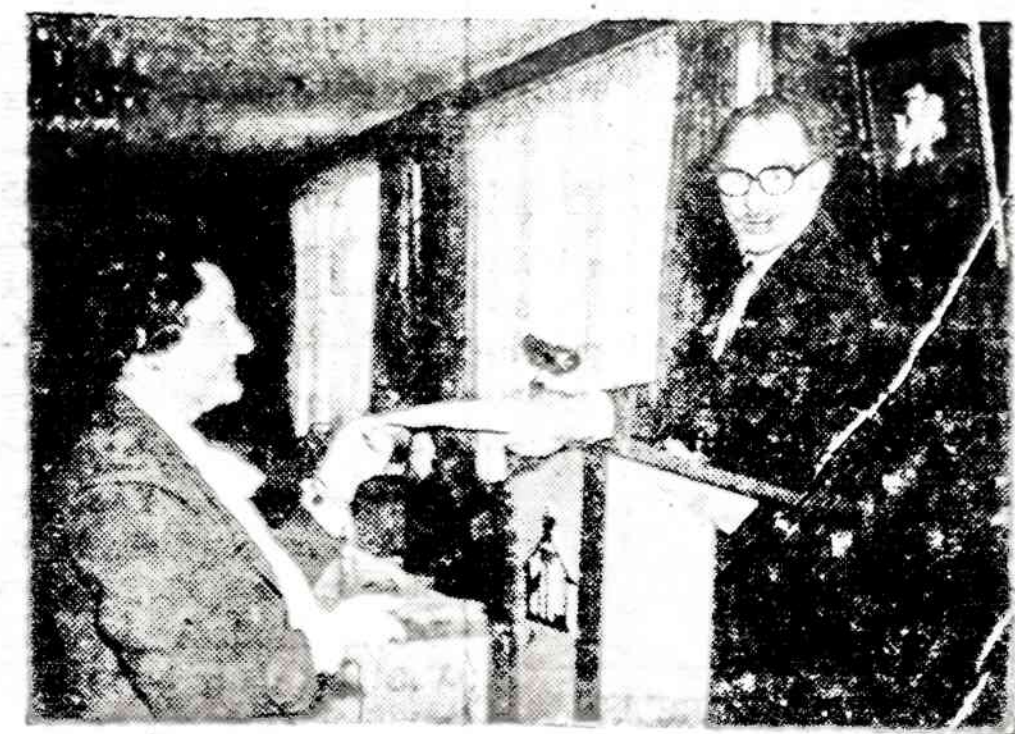
Galima drąsiai pasakyti, kad Reorganizacinė L. Bendruomenė tikrai laimės, nes įvykiai riada ir laikas veikia tik Reorganizacinės L. B-nės naudai.

A. Ber.

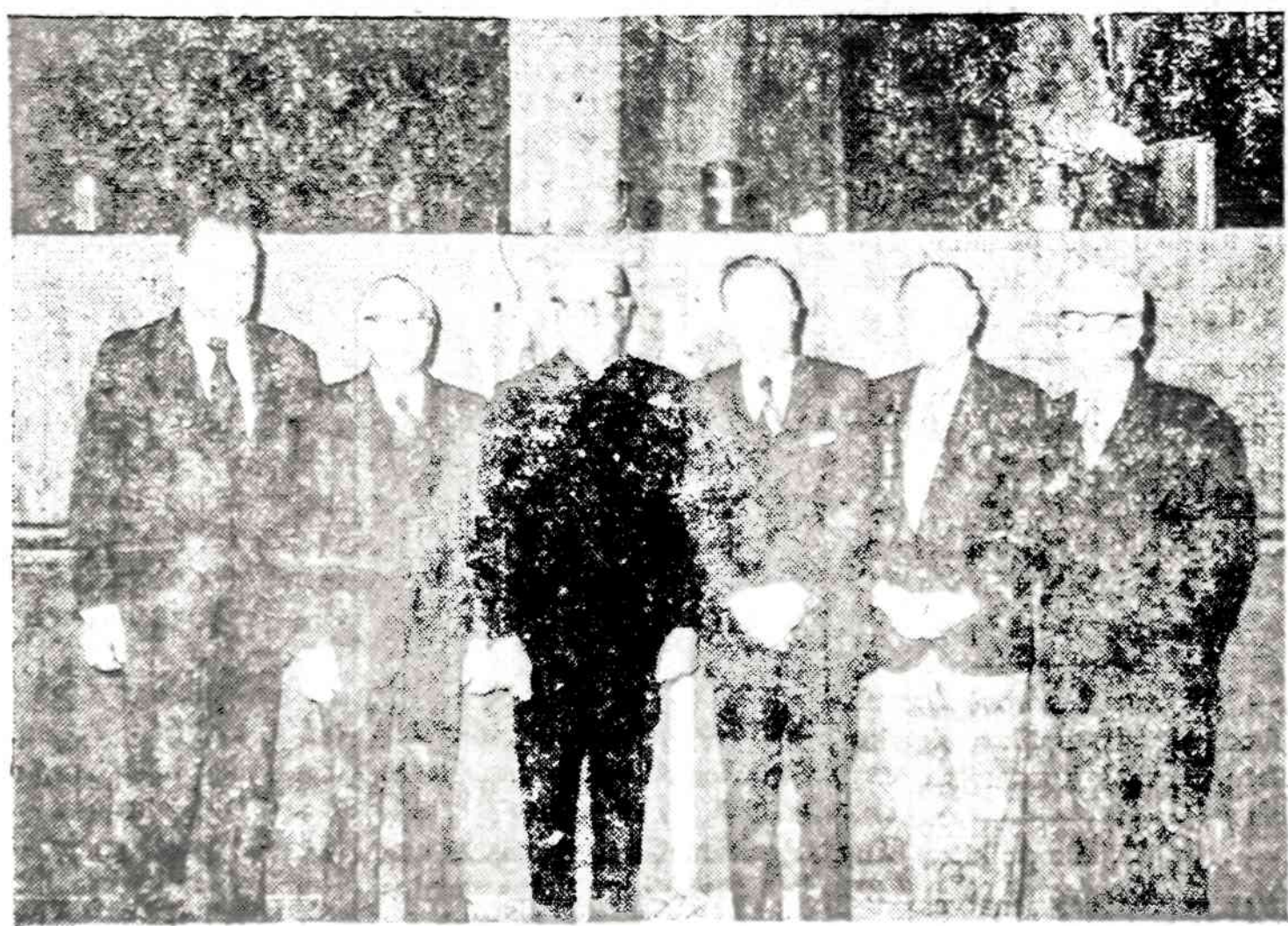
Šią knygą galima gauti Lietuvos knygų parduotuvėse, arba adresu — 1813 Ogden Ave. LISLE Ill. 60632, Tel. 960-1844.

Z. J.

TAUTINIS SAMONINGUMAS, SOLIDARUMAS IR TAUTINIS RYZTAS YRA LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS EGZISTENCIJOS LAIDAS!

J. Bagdžius, R. LB-nės Marquette Parko apylinkės vicepirm., padaręs veiklos pranešimą Tarybos narių ir rėstovų suvažiavime, įteikia apylinkės skirtą \$950 auką asmenine — \$25 čekį Centro v-bos išdininkei A. Vokietaitienei.

VLIKo seimo dalyviai Toronte, iš kairės į dešinę: Grožvydas Lazauskas, dr. Kazys Sidlauskas, ALTA pirmninkas; prelatas Jonas Balkūnas, pirmas JAV Liet. Bendruomenės pirmninkas; dr. Kazys Bobelis, VLIKo pirmninkas; dr. Vladas Simaitis, VLIKo tarybos pirmninkas; ir Teodoras Blinstrubas (St. Dubkiaus nuotrauka).

PASTABOS IŠ TOLO

(Tęsinys)

Mano asmeniškai ryšiai su J. Andriumi siekia ne tiek privačių santykių pagrindą, kiek visuomeninę "dialogą" — ypačiai Mažosios Lietuvos klausimais. Visada jį rasdavau labai šnekta tema, nesgi kas gali būti didesnį autoritetu Mažosios Lietuvos teritorijos apipavidalinimui Lietuvos žemėlapyje? Gal su mažomis klaidomis, gal su perdideliais "užgrobiniais", gal su nedovanotiniais "atidavimais" pulkininkas J. Andrius, buvęs nepriklausomos Lietuvos kariuomenės Topografinis skyriaus viršininkas, visada mielai su manim diskutuodavo Mažosios Lietuvos klausimais netik topografinių srityje, bet ir mūsų laukio politinė padėtimi tame krašte, iš viso. Jis, pulkininkas J. Andrius, nežinau ar Klaipėdoje ar krašte yra kada nors gyvenęs. Bet kaip mokslo žmogus, įvairius istorinius Mažosios Lietuvos kelius yra perėjęs skersai ir išilgai visose jam prieinamose "knygose", istoriniuose, kas man, jaunam "vaikėzu" atsidūrus Klaipėdos krašte jau 1925 m. — teko, bent daliai, savomis kojomis išvaikščioti tuos kelius ir vieškelius tame krašte, apie kuriuos pulk. J. Andrius nei buvęs nei matęs rašė jau daug anksčiau ir braižė savo žemėlapiuose daug vėliau — net iki labai nesėkmingų dabar išėmimo. Dėlto visada atyžiai klausiau pulk. J. Andriaus pasakojimų Mažosios Lietuvos klausimais iš viso ir jos sienų aptarimu ypačiai, nes tos temos jau pradeda išblėsti mūsų spaudoje, o dar daugiau mūsų istoriją aptariančioje literatūroje. Visai nesenai, telefonu bediskutuojant "šį bei tą" — abu pasidžiaugėme čekiečių lietuvių surengtu "Tilžės Akto 1918 m." minėjimu, kurio pasekoje visuomenės įgalioti dr. Jurgis Anyšas, Vilijus Trump Jonas, Jonas Tijūnas ir Algis Regis pasirašė rezoliuciją ragi-

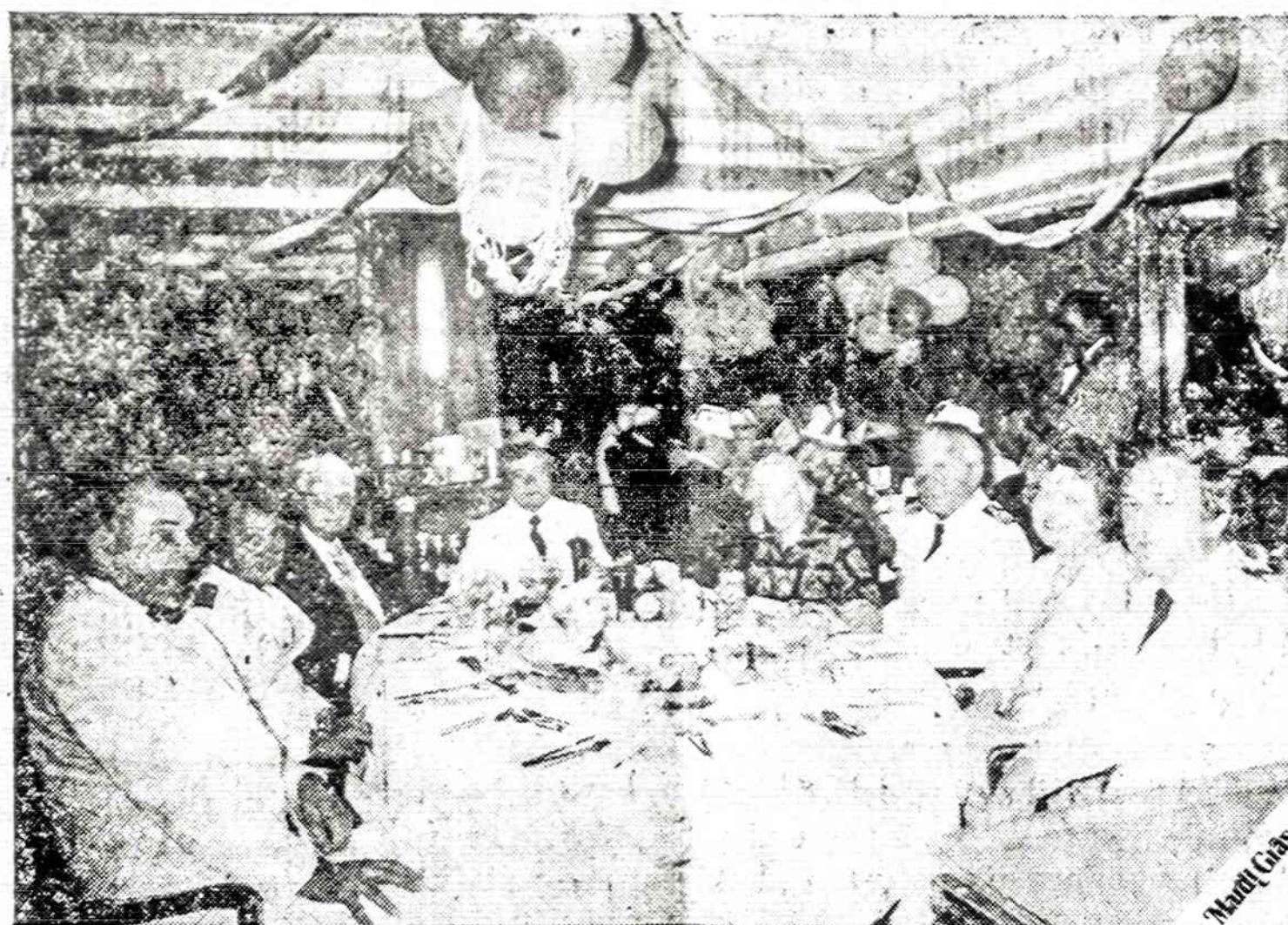
nančią lietuviškąją visuomenę visada prisiminti Tilžės Akta, kurio galutinis siekimas — Lietuvį Tautą turi būti laisva abiejuose Nemuno krantuose.

Taigi, šitas taurus lietuvis — savanoris kūrėjas pulkininkas Juozas Andrius, atsidūręs tokioje beviltiškoje (fizinėje) padėtyje (pastaruoju laiku jau susilpnėjo ir akys, taip kad labai silpnai tegali skaityti, gi rašyti — beveik visai ne), kai pradeda kalbėti — niekada nedejuoja dėl savo padėties, pirmoje eilėje pats pradeda pokalbį bendrais lietuviškais reikalais iš viso. Drąsus ir ištvermingas kaip žmogus — milžinas lietuviškoje dvasioje.

Los Angeles jau ilgus metus tebeveikiantis Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas, kuriam pirmininkauja senosios kartos veikėjas Povilas PETRAITIS — sausio mėn. 11 d. didžiojoje parapijoje salėje surengė Naujų Metų pobuvį, kurin prisirinko gana apščiui publikos — narių ir svečių. Po gerų lietuviškų pietų buvo smagiai pasišokta, grojant "vieno muzikanto orkestrui" — Rimui Polikaitiui ir akordeonui ir elektrinio pianinui. Rimas Polikaitis yra dar tik studentas, bet labai aktyviai reiskiasi ir lietuvių jaunimo kultūrinėje bei politinėje veikloje, o beto, kaip matėme ir girdėjome — yra gabus muzikos meno srityje.

Klubo renginys praėjo labai geroje nuotaikoje, tik kiek gailima, kad nesimatė jokio jaunimo nei apie jį labai garsiai kalbančių.

Vasario 16-tosios minėjimo, Los Angeles, pagrindiniu kalbėtoju šiemet pakviestas Katalikų srovės ir Krikščionių Demokratų partijos iškilius veikėjas Algirdas KASULAITIS iš Clevelando. Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Taryba sutartinai su Lietuvių Bendruomenės Vakarų

Vladas Rasčiauskas pakviestas prie "Mardi Grass" kapitonų stalo. Iš kairės į dešinę matome JAV kariuomenės pulk. Vytautą Keršulį, laivo radijo pareigūną, Vladą Rasčiauską, American Travel Service Bureau prezidentą, "Mardi Grass" laivo radijo pranešėją, dr. L. Keršulienę, pulk. Keršulio motiną, "Mardi Grass" kapitoną Reginaldą, Arizonos turizmo bendrovės vedėją ir laivo kapitono padėjėją.

Apygarda, jau treči metai iš eilės susitarimo keliu. Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus pirmininkas yra Feliksas MASAITIS, L. B. Vakarų Apygardos pirmininkas — Rimas DABSYS. Parengiamuosius darbus svarstant — šiemet posėdžiavo dalyvavo ir VLK atstovas Albinas MARKEVIČIUS.

Šiomis dienomis Kalifornijos Radijo Klubo Valdyba savo posėdyje aptarė klubo metinio susirinkimo dienotvarkę ir jos techninę vykdymą. Susirinkimas šaukiamas vasario 8 d. sekmadienį, didžiojoje parapijoje salėje. Jau antri metai iš eilės klubo, išlaikanti lietuvišką radijo valandėlę Los Angeles mieste,

valdyboje yra: Danutė Kaškelienė — pirmininkė, Henrikas Bajoris — vicepirmininkas, Pranas Gustas — išdėininkas, Onutė Macėnienė — parengimų vedėja, Vladas Gylis ir Vladas Bakūnas — programų koordinatorių ir Juozas Gedmintas — sekretorius.

Posėdžio dieną Klubo revizijos komisija, kurią sudaro Alfonsas Giedraitis, Albinas Markevičius ir Bruno Morkis, patikrino klubo finansus ir atskaitomybę. Rasta, kad klubas yra labai gerame stotyje. Nežiūrint praeitais metais padidėjusių visokių išlaidų, klubo kasoje esančių grynų suma jau peržengė net dvidešimt tūkstančių dol.

Bus daugiau!

PIENAS

Jau 400 m. pr. K. pienas buvo naudojamas kaip maistas. Centrinės Azijos aritai buvo pirmieji bandę laikyti pieną, mėgiamiausias gėrimas buvo pienas ir medus. Graikai naudojo ožkų ir kumelių pieną. Pietryčių Azijos žmonės maitinasi be pieno ir yra gerai išsivystę.

Pieno sudėtyje svarbiausias faktorius yra proteinais, ir kiekvieną proteiną vertiname tiek, kiek amino rūgščių jį galime suskaldyti. Karvės pienas neturi vienos amino rūgšties, kuri sudaro žmogaus skrandžio pamušalą, kraują ir smegenis. Taigi vaikai, kurie vaikystėje buvo maitinami išimtinai karvės pienu, sudaro protiniai nepribrendusių skaičių.

Kadangi karvės pienas gamtos skirtas veršui auginti, tai keista, kad vidutinio amžiaus žmogus išgeria pusę litro karvės pieno prieš savo valgį. Juk suaugusio žmogaus kūno organai

yra užaugę, nebereikia paskatinti juos auginti.

Ar pienas yra vispusiškas (perfect) maistas?

Žalias karvės pienas turi savyje mineralus, vitaminus, proteinus, riebalus, angliavandenius, karbohidratus, antibodius (kūno atsparumą). Žinoma, kad enzymai, steroidai ir kiti hormonai yra piene, bet jie neužtenka mai ištyrinėti. Pagal gyvijo rūšį ir jo pienas įvairuoja.

Kai buvo pradėta karvės taip šerti, kad jos duotų pieno daugiau, o gydytojai vis ragino mažus vaikus daug pieno gerti, tai karvės pienas užaugino didelius ir riebius kūdikius, o visuomenė reikią sveikų užaugusių, ir čia karvės pienas to vispusiškai nepajėgia padaryti. Pieno proteinais yra šie paminėti: caseinas, lactalbuminas, lactoglobulinas, vitaminai: A, E, D, K. Žmogaus piene yra lactosės daugiau.

Pieno enzyzų veikimas dar nėra galutinai žinomas, bet hormonai turi įtakos pieno gausumui.

Chemikalai piene. Jau nuo 1950 metų raguočiams šerti vartojami antibiotikai, taip pat avims ir paukščiams, šio krašto Administracija yra pieno pramonę perspėjusi, kad pieno naudotojams nuo to gali susidaryti rimtų pasekmių. Anglija taip pat gausiai naudojo peniciliną, aureomyciną. Antibiotikų vartojimas taip pat pritaikomas ir medžioms. Ką bekalbėti apie žmones, kur 2 iš 100 kenčia visokias reakcijas, pradedant nuo visokių išbėrimų ir baigiant sąnarių skausmais. Milijonai šio krašto žmonių kenčia nuo astmos ir alergijos, nes susidūrimai su antibiotikais naudojant pieną yra nuolatiniai. Anglijoje, pav., dėl antibiotikų gausos piene sūrių, jogurto gamyba kitur turėjo su stoti. Pasterizacija nepanaikina piene antibiotikų, taip pat panaudojama aukšta temperatūra ir didelis spaudimas. Įvairūs cheminiai skysčiai, kurie naudojami visokiems indams ir mašinoms valyti, palieka savo pėdsakų piene. Parduodamas piene su užrašu: homogenized milk. Ar toks procesas nepakeičia visos pieno sudėties?

Seniau pienas buvo naudojamas kaip priemonė prieš nuodą. Didelis DDT vartojimas laukams, sodams daržovėms, raguočių šėrimui ir net daržinėse, patenka į pieną, taip pat su pienu į žmogaus kūną. Ir radioaktyvios medžiagos patenka į pieną. Taigi piene gali būti neabejojama priežastimi įvairiausių įsijautinimų.

Karvė yra paverčiama į mašiną: ji dirbtinai apvaisinama, ji turi nešti sunkiausią tešmenį, duoti kuo daugiau pieno, toks piene, žinoma, labai atskiestas. Kadangi karvės piene yra surištas su visomis jos kūno liaukomis ir organais, toks skystas piene neturi užtenkamai vitaminų, hormonų. Blogiausia, kad chemikalai, kurie turi būti vartojami purškimui už tvartų, laukuose, jie įsivirkščiami į karvės kraujo apytaką. Jeigu vabalai tokią karvę įkasta, toks vabalas automatiškai gautų tų chemikalų ir išgaistų. Jeigu tokių chemikalų gali būti kiekvienoje karvės kūno ląstelėje, tai jie yra ir karvės piene. Seniau kitos pieninės pridėdavo į pieną formaldehidą, kaip prezervatyvą. Rodale Press sako, kad šių dienų piene netinka žmogui maitintis, taip pat ir veršui, kuriam tas piene skirtas. Yra vedama didelė pieno pramonininkų propaganda, kad piene visur ir kuo daugiausia būtų vartojamas. Ro dale gi sako, jeigu nori ilgai gyventi ir sulaukti giles senatvės — negerk pieno, nevalgyk sviesto, sūrio. Pusė pasaulio negeria pieno. Tiek daug antibiotikų piene sunaikina žmogaus kūne esančias apsigynimo priemones, o

atsiradus rimtam pavojui, reikalingas rimtai susikomplicuoti.

PIENO IŠLAIKYMAS (PRESERVATION)

Pienas vertinamas pagal jame esančių bakterijų kiekį. Tarptautinė Pieno Federacija kalba apie pieno pasterizaciją iki 1300 (Celsijaus) vieną sekundę išildymą. Europoje vartojama 137. 8 apie 2 sekundes išildymo. Yra vartojama radikalesnė priemonė — tai garų įpūtimas į pieną. Padidėjęs tokiam piene vandens kiekis yra pašalinamas. Šitoks piene ir jo gaminiai vadinami sterilizuoti. Taip pagaminti piene produktai parduotuvių gali išlaikyti nesugedę net iki 90 dienų.

Džiovintas piene, nugriebtas piene, išrūgos, pasukos, ledų paruoštas mišinys paruošiama dviem būdais: roliavimo procesu ir purškimo procesu. Roliavimo procesu piene užkaitinamas iki 65-85 C, o purškimo procesui 68. 8-93. 3 C. Nežiūrint, kaip stengiamasi visus mikroorganizmus piene sunaikinti, pasitaiko, kad nuo sauso pieno apsinuodijimai įvyksta.

Kokį preservatyvą pridedami? SORBIC ar PROPIONIC ACI D ar jų druskos leidžiamos pridėti į varškę, jogurtą, į kietus ar presuotus sūrius, kad jų paviršiuje neatsirastų pelėsiai. Sodium chloridas arba paprasta druska naudojama kaip preservatyvas. Hydrogen peroxide ir mažą šilumą naudojama piene pasterizacijai tokiems sūriams, kaip Swiss ir Cheddar. Kai to peroxido perdaug, jo sunaikinimui pridedama catalase. Radiacija pienui pasterizuoti netinka, nes paliečia tik piene paviršių. X-spinduliai, cathodiniai spinduliai sunaikinimui mikroorganizmų piene padidina jo skonį. Garso bangos, ultrasininiai vibravimai sūrių su 40-50 C. užmuša visą gyvybę piene. Elektros srovė sumažina bakterijų kiekį piene.

Kondensuoto ir sauso pieno produktai. Į tą rūšį įeina išgarintas (evaporated) nesaldintas, sušaldytas piene, saldintas kondensuotas piene, kondensuotas išrūgos ar buttermilk, kondensuotas rūgštus liesas piene ir sausas piene. Sugenda ir kondensuotas piene, rūgštus liesas piene, kai jis jungiasi su oru, jo paviršiuje atsiranda pelėsiai.

Kondensuoto pieno įkaitinimui naudojama 65.6 iki 76.7 C.

Prevention sausio mėnesio lai-

doje rašoma, kad tokia medžiaga, kuri vadinama monensin, kuri nuolat šeriama galvijams ir paukščiams, gali būti žalinga žmonėms, turintiems širdies ligų negalavimus. Monensin priklauso grupei medžiagų, vadinamų ionosporais. Jautriems žmonėms monensin vengtinas.

IS RODALE FRESS

Medicinos Studentas

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Chicago ALTOs skyrius, vadovaujamas pirmininkės E. Mikuziūtės, visu rūpestingumu rengia Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo minėjimą, kuris įvyks š. m. vasario 15 d., Marijos Aušdienio.

tesniojoje mokykloje. Pirmininkė E. Mikuziūtė jau yra pasiuntus kvietimus III. kongresams, Chicago arkivyskupui J. Cody, majoriui J. Byrne ir kitiems lietuvių draugams, iškilims ir įtakingiems asmenims.

MOTERS LOGIKA

Traukiniu, žinoma, pirmą klase su miegamuoju važiuoja vardu nepaminėta žymi dainininkė solistė ir atėjusiama konduktorė ir grakščiai paduoda bilietą.

Bet gi, ponit, atsiprašau, pradeda mandagiausiai konduktorius. — Tamstos bilietas išpirktas į Montrealį, o šis traukinys eina gi į Miami...

Negalimas dalykas! — sučiulba scenos žvaigždėlė. — Būti juokinga, jei nebūtų liūdna, — sako ji. — Aasiprašau už nekuklų klausimą, pons kontroljerai, ar dažnai tamstų mašinistams pasitaiko tokios klaidos?

Atsarga namuose

Vakar eidamas pro jų namą pamaciau, kad visi langai apšviesti. Ar turėjai svečių?

Ne, bet mano žmona sugrįž už keturių savaičių ir jeigu bus mažai išdeginta elektros, ji pamans, jog praleisdavau vakarų patamsy su kita moterim.

Manė, kad miręs

Du seni pažįstami susitinka gatvėje.

Aš maniau, kad tu jau buvai miręs — šaukia vienas.

Dėl ko?

Vakar kas tai apie tave gerai kalbėjo.

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRASTĮ "NAUJENOS"

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJENOS SIUNČIAMOS TREČDALI METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visus į platino vajuos talką!

Prenumeratos pratęsimas, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis

NAUJENOS

1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuri yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vajuos proga, palaikydami lietuvišką spaudą, Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridedamus _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Platinimo vajuos proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, IL

* RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI * FANNIE MAY SALDUMYNAI * KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Šėkmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinė

Tel. 476-2206

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių partijas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus paštas tokia adresu:

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATūra, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jomiko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščelės ir A. Varso kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo broų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

• LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai ir vokiečių kalba. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

• KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zosčenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per
six months, \$12.00 per 3 months. In
other USA localities \$40.00 per year,
\$22.00 per six months, \$12.00 per
three months. Canada \$45.00 per year;
other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy
Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:
Chicago ir priemiestuose:
metams \$45.00
pusiui metų \$24.00
tris mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00
Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos Ben-
druomenė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
IL 60608. Telef. 421-6100.

Kitose JAV vietose:
metams \$40.00
pusiui metų \$24.00
tris mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su čeky.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius,
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Islamiškas Iranas paleido 52 pagrobtus amerikiečius

Mula Chomeini, prezidentas Bani Sadr, premjeras M. Ali Rajai ir islamiško parlamento paskirtas Behzad Nabavi praeitą antradienį, pakankamai prisitvėrę, iš-
juokė ir išniekinę pačią galingiausią pasaulio valstybę, ir praėjus nustatytam laikui, paleido 52 Amerikos diplo-
matų, ambasados tarnautojų ir sargų.

Keturis šimtus ir keturiasdešimt keturias dienas su-
imtieji amerikiečiai buvo laikomi Teherane buvusioje /
Amerikos ambasadoje, kurį laiką išskirstyti po įvairius /
lėkėjimus, bet vėliau ir vėl suvežti į Teheraną. Pirmą-
dienį, sausio 19 dieną, visi suimtieji buvo nuvežti į aero-
dromą, užvesti du Alžiro keleiviniai lėktuvai, amerikie-
čiams pasakyta, kad jie išskris iš Irano, bet paskutiniu
momentu Nabavi pareiškė, kad jis turįs pakankamai
laiko amerikiečiams išvežti iš Irano. Jeigu amerikiečiai
per tiek laiko negalėjo iš Londono pervesti pinigų į Alžiro
banką, tai aš galiu palaukti, — Nabavi pareiškė. Pra-
džioje aerodroman nuvežtus amerikiečius nuvežė į šalies
aerodromo esančią ligoninę, kad suimtieji galėtų apsi-
ginti nuo šalčio ir žvarbaus aukštumų vėjo, o Alžiro la-
kūnams, visą dieną palaikyti užvestuose lėktuvuose,
liepė eiti gulti. Dar paskutines porą valandų įsakė ame-
rikiečius iš ligoninės gražinti į Teheraną ir nuvežti į
buvusios Amerikos ambasados rūmus sostinėje.

Visą arešto metų amerikiečiai buvo izoliuoti nuo vie-
šojo gyvenimo. Jiems nedavė jokio laikraščio, neleido
klausyti tarptautinių žinių, neleido laisvai kalbėti su su-
tiktais žmonėmis. Juos laikė izoliuotais, kad nesiorien-
tuotų, kas darosi pasaulyje. Jeigu vienas kitas žmogus
susitikdavo su suimtaisiais, tai liepdavo suimtiesiems
nieko nepasakyti, kas pasaulyje darosi. Švenčių progomis
suimtuosius aplankydavo įvairūs arabų, italų ir kitų
kraštų dvasiškiai; jie turėdavo teisę suimtiesiems pasi-
melsti, bet uždrausdavo pranešti jiems bet kokią žinią
informuojančią apie tarptautinius įvykius.

Antradienį pralaidę suimtus amerikiečius iki vidur-
dienio, kai prezidentas Carteris baigė savo tarnybą ir
tapo tikrai Amerikos piliečiu, o Ronald Reaganas buvo

prisiskindintas JAV prezidento pareigoms. Tada leido alži-
riečiams išvežti visus 52 amerikiečius, bet ir šiuo atveju
įsakė Alžiro užsienio reikalų ministerijai ir lakūnams
visą skridimo metų laikyti suimtus amerikiečius izoliuo-
tais. Alžiro keleiviniams lėktuvams pasiekus Graikiją ir
nusileidus degalams paimti, Alžiro lėktuvų kapitonai ir
lėktuve buvusieji Alžiro diplomatai neleido suimtiesiems
amerikiečiams kojas iškelti iš lėktuvų, neleido jiems pa-
sakyti, kur jie vežami ir koks jų likimas.

Amerikos ambasadorius Atėnuose norėjo pasveikinti
savo valstybės piliečius, 14 mėnesių be teismo kalintus
Teherane, norėjo pasikeisti su savo kolegomis keliais sa-
kiniais, bet ir Amerikos ambasadoriui neleido gėlių įteikti
ir pasveikinti kalėjime laikytus ir pro Graikiją praveža-
mus amerikiečius.

Tiktai antradienio vakare Alžire, šio krašto sosti-
nėje esančiame aerodrome, smarkiam lietuvių lyjant, at-
vežti amerikiečiai buvo išleisti iš lėktuvų, suvesti į aero-
dromo salę ir informuoti, kur jie yra ir kokios jų teisės.
Iš Alžiro premjero jie patyrė, kad iki šio meto atsako-
mybė už jų likimą priklausė Alžiro vyriausybei, o dabar
ta atsakomybė perduodama amerikiečiams. Ten žodį tarė
iki šiol buvęs Valstybės sekretoriaus pavaduotojas War-
ren Christopher, visą laiką vedęs derybas su Iranu per
Alžiro vyriausybės paskirtus tarpininkus.

Nieko mula Chomeini, islamiškos revoliucijos vyriaus-
ias vadas, taip nekentė, kaip Amerikos ir amerikiečių.
Kol kalbas sakė iš Irako radijo stoties, tai Irano mūlas
kvietė kovon prieš Irano šachą Reza Pahlevi. Tuojau po
šacho, didžiausiu visų islamičių priešu buvo Amerika ir
amerikiečiai. Jis ir šacho nekentė todėl, kad šachas Irano
jaunimą leido į Amerikos mokyklą ir užkrėtė jau-
nimą demokratinėmis idėjomis. Mulai Chomeini daug
artimesnės yra maskvinio komunizmo idėjos, negu ame-
rikiečių sąjamos laisvės ir demokratinės idėjos.

Islamiškas parlamentas yra pati juodžiausia ir pavojingiausia
islamiška įstaiga Irane. Jame koncentruojasi labiausiai
atsilikę mūlas, kurie nori valdyti pasaulį. Irano mūlas
pradėjo ruošti dirvą perversmui Turkijoje ir kitose vie-
tose. Turų kariai, nutvėrę mūlų agentus, siunčiamus
į Turkiją islamiškam perversmui ruošti, pastojų Chomei-
ni agentams kelią į Turkiją. Panašų perversmą Chomei-
ni norėjo paruošti Irake, bet jam nepavyko. Saudi
Arabijoje jo agentai buvo įsistiprinę seniausioje maldyk-
loje, bet Saudi Arabijos karių nepajėgė įveikti.

Islamiškas fanatizmas įsistiprino Irane, bet už Irano
sienų jis nepajėgia primesti savo valios. Prieš tokią isla-
mizmą priešinas kurdai bei Irano arabai. Jis tik prie-
varta bandomas primesti iranėčiams, bet gilesnių šaknų
neleidžia. Amerikos mokyklą lankęs jaunimas yra lin-
kės prie pagrindinių žmogaus teisių ir demokratijos.
Islamizmas traukia atsilikusius mūlas, bet jis negali būti
kelrodžiu inteligentijai. Amerika islamizmui pavojinga,
todėl atsilikėliai taip smarkiai Amerikos nekenčia.

ANTANAS KUČYS

PROFESORIUS, MANAU, KLYSTA

(Tęsinys)

Bronius Nainys, buv. PLB
valdybos pirmininkas ir "Pa-
saulio Lietuvis" redaktorius,
taip atsiliepią apie plurialistines
visuomenės įsteigtą ir iki šiol
demokratinį būdą jo narių tvar-
komą organą — Vyr. Lietuvos

Išlaisvinimo Komitetą: "Tai la-
ba, vaizdžiai parodo VLIKo pa-
vyzdys. Kiršindama žmones, nak-
linėmis revoliucijomis skelda-
ra pusiau ir taip jau nusilpu-
sias politines partijas, santykiu
2-6 tokią "vienybę" skelbiai lai-
rėjusi Chicago reorgu koman-
da, prie vairo pasodindama la-

Kauno miesto teatro rūmai

bai autoritetingo musiteikimo
savo pirmininką... Ar tokios
"vienybės" norėtų ir Bendruo-
menė?" ("Pasaulio Lietuvis" nr.
7, 1979)

rūpi Broniui Nainiui parodo ir
jo atsakymas dėl galimybės ve-
ksniamis susitarti: "Iš anksto
pranašauti ar susitarimas išspres-
tų politinės veiklos klausimus,
yra labai sunku. Čia svarbu
koks tas susitarimas būtų pasiek-
tas. Jei į politinį darbą ateitų
naujos jėgos, dabartiniai politi-
nių mokslų profesionalai — toks
susitarimas reikala išspres-
tų, bet, jei vienybės vardan, po vie-
nu stogu suėmti vien tik dabar-
tinius VLIKo, ALTO ir B-nės
žmones, tai mes tik apgaudinė-
tume save ir lietuvių visuome-
nė". ("Akiračiai", nr.2, 1974).

Kiek simpatijos plurialistinei
visuomenei rodo ir pats dr. T.
Remeikis, anglo-saksiško libera-
lizmo augintinis (kaip jis sako-
si), parodo jo žodžiai apie de-
monstracijas, kurių Amerikos
laisvoji visuomenė turi šimtus
kasdien. Ši kartą, mat, demons-
tracijos buvo prie Jaunimo cen-
tro ir piktavro žmonės, kuriems
nepatiko establišmento centre
rodomos filmos. Politinių moks-
lų profesorius tada rašė: "Viešos
demonstracijos — tai palyginti
nauja taktika išsivijios politi-
nės kovos". Šiuo atveju demokra-
tinėmis teisėmis pasinaudojo ne
vadinamieji radikalai, bet reak-
ciniai — fašistiniai: išsivijios
sluoksniai. Demonstracijos nau-
jas panaudojimas visuomenę lyg
ir pribloškė. Pribloškė dar dau-
giau faktas, kad demonstracijos
akte susijungė ALTO ir nacių
šalininkai... O vis dėlto ir ši įvy-
kį nereikėtų numoti ranka kaip
nereikšmingą kraštutinųjų ele-
mentų ar naičių žmogėnų pasi-
reikimą. Jis atspindi išsivijios
gilesnes patalogines problemas:
nepajėgumą susigaudyti politi-
koje, nepajėgumą racionališkai pri-
eiti prie santykių su savo tauta
klausimo, perdėtą savo politinės
rolės supratimą, chronišką asme-

nišką — grupinį piovimąsi." ("Akiračiai" nr. 1, 1977)
Sunku patikėti, kad taip galė-
tų rašyti John Locke ir S. J. Mill
idėjų augintinis, nes anglo-
saksiško liberalizmo kūrėjai nie-
kur nėra pavadinę pataloginių
reškinį, kai viena žmonių grupė
pė savo protesto balsą pareiškia
viešomis demonstracijomis. Nie-
kad tokių žmonių nėra pavadi-
nė žmogėnais. Niekad nesikrei-
pė į visuomenę užčiaupiti burnas
ir surišiti rankas teisėtu būdu
keliantiems protesto balsą. Si-
to niekad ir negalėjo padaryti,
nes liberalams žmogėnų iš viso
nėra — yra tik žmonės su jų ne-
lygstama verte.

Šituo atžvilgiu Calumet politi-
nių mokslų profesorius yra ra-
dikalesnis ir už Jean Jacques
Rousseau. Tokių žmonių, senų
ir jaunų, mums netrūko ir ne-
priklausomoje Lietuvoje.

Kiek brangūs plurialistinės vi-
suomenės modelis Lietuvių Ben-
druomenės vadams tegul vėl pa-
rodo Stasys Barzdūkas: "Tie
Bendruomenės tikėjimo priešai
ir piktžodžiautojai — tai dau-
giausia vis kraštutiniai mūsų
partininkai, kai kieno dabar jau
imami vadinti ir lietuviškais smo-
gikais, nes nesiskaito nei su mo-
ralė, nei su priemonėmis. Jie
darosi daug kuo panašūs į aukš-
čiau čia minėtus buv. bajorų ti-
po anarchistus: į mūsų gyveni-
mą taip pat neša netvarką." ("Pasaulio Lietuvis" nr. 28,
1977.)

Pagal dr. T. Remeikį, iš St.
Barzduko galima visko tikėtis,
nes jis juk subrendęs Lietuvoje,
tat nepažinęs anglo-saksiško li-
beralizmo.

Geriau kreipkime dėmesį į jau-
nesnę kartą, kuri subrendusi
skirtingoje perspektyvoje.
Juozas Gaila, buvęs JAV Lie-
tuvių Bendruomenės krašto val-
dybos pirmininkas, yra jaunas
žmogus, nesugadintas Rousseau
ar Platono idėjų, tikras anglo-
saksiško krašto augintinis. Kiek
jis "pakentė" plurialistinę visu-

menę, skaldydamas Lietuvių
Bendruomenę, nėra jau tokia
didelė paslaptis. Gi šia proga
pravartu yra prisiminti jo straips-
nį apie VLIKą "Pasaulio Lietu-
vyje". Cituojau: "Kiekvienam,
kuriam rūpi Lietuvos laisvinimo
darbai ir išsivijos veiksmų su-
gyvenimas, negalėjo rūpescio ne
sukelti 1979 metų pasikeitimai
Vyriausiam Lietuvos Išlaisvi-
nimo komitete (VLIKe). Čika-
gos "reorgams", jiems būdingo-
mis priemonėmis "reorganiza-
vus" kai kuriuos VLIKą suda-
rančius politinius sąjūdžius ar
jų likučius, po ilgo tarysosi, nau-
juoju pirmininku pagaliau buvo
išrinktas dr. Kazys Bobelis, nors
prieš jo kandidatūrą ir rinkimų
metodus pasisakius mūsų poži-
tyviai spaudai. Dr. Bobelis, bū-
damas Amerikos Lietuvių tary-
bos (Altos) pirmininku, pasižy-
mėjo savo neapykanta Lietuvių
Bendruomenei, "reorgų" kūri-
mu, ryšiais su gudelinėmis
"Naujienuos" ir visuomenės
skaldymu." (Nr. 1/123, 1980)

Reikia sutikti su dr. T. Remei-
kiu, kad mūsų visuomeniniai
konfliktai kartais įgauna ekstre-
mistiškas formas. Bet tik ne
dėl to, kad Lietuvoje subrendu-
sios kartos, nepažinusios anglo-
saksiško liberalizmo, ameta plu-
ralistinę visuomenės santvarką.
Juozas Gaila, štai, ryškus pa-
vyzdys. Ir tai ne iš eilinių visuo-
menininkų tarpo: jis buvo įko-
pęs į aukščiausią JAV LB pos-
tą. Kokia jo neribota neapykan-
ta kitokių idėjų žmogui, šiame
atvejuje dabartiniam VLIKo
pirmininkui dr. K. Bobeliui, pa-
rodo čia jau paminėtas straips-
nis "Pasaulio Lietuvyje".
(Bus daugiau)

KOREKTŲS KLAIDŲ ATITAIŠYMAS

Atitaisomė A. Kučio straips-
nio "Profesoriūs, manau, klysta-
ta" korektūros klaidas.

Sausio 16 d. laidoje turi būti:
1) Prisimintini ir kiti naujos
knogos autoriaus darbai. Jis yra
paruošęs ir suredagavęs JAV LB
leidžiamus aštuonis žmogaus
teisių metraščius "Violations of
Human Rights in Soviet Occu-
pied Lithuania", jis yra "Litua-
nus" ir "Akiračių" redakcinių
kolegijų narys...

Sausio 17-19 laidoje turi būti:
Visuomenėje, kuri tą konflik-
tą bando malšinti ir jungti visus
"organinė vienybėn", kartais
jėga ir smurtu (kaip, pvz., kone
simboliu tapęs plytgalys, meta-
mas per Jaunimo centro langą)
yra...

— Trečiadienį aukso uncija
kainavo \$62.

VINCAS ZEMAITIS

Povilo Kušnerio knyga ir Povilo Reklaičio recenzija

(Tęsinys)

Turiu toliau pripažinti, kad aš labai aukštai vertinu
prof. Zenono Ivinskio nuosirdų atvirumą ir gilų sąžini-
gumą ne tik bendrai, bet ir šiuo klausimu. Kai jam į Boną
pasiviečiau, nelabai švelnų, M. Gelžinio straipsnį "Ar
profesorius dr. Z. Ivinskis gali parašyti bešališką Maž.
Lietuvos istoriją?", jis man bičiuliškai atsakė, kad jo
doktoratą tezę yra pasenusi, bereikšmė ir jos kelimas
dabartinėse jo pareigose sudarytu jam nemalonumų; ga-
lima būtų žodžiu padiskutuoti, bet platus Atlanto vanden-
ynas neleidžia. Nors gal apsirinku, bet visiškai negaliu
įsivaizduoti, kad taip apie savo doktoratą, ar tik apie
vieną kurią šio doktorato tezių, būtų galėjęs kalbėti
prof. Antanas Salys! Koks jis bebūtų, pirmasis jo viešas
mokslinis darbas kiekvienam mokslininkui yra jo "pir-
masis kūdikis" ir todėl be galo brangus: Gerta Morten-
senienė, net vyriui gelbstint, savo doktoratą neapginamas
tezes mėgino apginti iki pat mirties...

Tai labai gerai suprato vokiečiai, ar bent prof. Georg
Gerullis ir todėl jam siame, ir mums ir jiems nemalo-
niam, reikale tenka pagrindinis bei centrinis vaidmuo.
Būdamas labai gabus ne tik mokslo, bet ir savo asmens
politikos ("diplomatiškos") srityje; vedęs Kuršo baronesę;
vokiečiams save prisistatinėdavo, kaip germanų kilmės
lietuvių akys vokiečius pašlepdavo (būdamas lie-
tuvis, jis mokas beus išdėdinti kvailiams nosis nušluos-
tyti, — taip jis sakė prof. Puzinui). Ir reikia pripažinti,
kad jam visur (iki mirties) pasakiskai sekėsi. Tuoj po
Indrakalės (1921) doktorato, atsisakęs profesūros Kau-

ne, jis vokiečių buvo atlygintas Leipzigo universiteto
profesoriaus ir Baltų instituto direktoriaus titulaus ir
algomis. Hitleriui paėmus valdžią, ir prasidėjus galutinei
kovai prieš viską, kas Rytprūsiose buvo lietuviška, jis
buvo paskirtas Saksonijos švietimo viceministeriu ir
Prūsijos aukštųjų mokslo įstaigų direktorium (kad iš-
valius šias mokyklas nuo naciams nepageidaujamo ele-
mento); dar po metų tapo Karaliaučiaus universiteto
rektoriumi. Kartu jis kai kurių lietuvių iki šios dienos
tebėra skaitomas ne vien jų geru, visuomet pasirodusiu
padėti mokytoju ar artimu draugu, bet ir beveik vienu
iš lietuvių kalbotyros tėvų... Ar galėtų kam nors būti
nuostabu, kai prof. Kušneris, nors nebūdamas vokiečis
ar lietuvis, kartais nebeišlaiko ir Gerullį pavadina "psu-
domokslininku" ir net "lietuviu išsigimėliu"? (Zr.: 87
ir 118 pusl.).

Visa tai nereikėtų, gal net netikėtų, minėti, jei jo pra-
matiniai mokslo klystkeliai, to gal net nepastebėdami,
šlaidinę toliau nežinotųjų kiti. Taip, pavyzdžiui, prieš
pora metų (1978) išleistoje, puikiai parašytoje knygoje
"Tik vardas beliko. Senųjų prūsų spindys ir žlugimas"
("Nur der Name blieb. Glanz und Untergang der Allen
Preussen") Heinrich Gerlach duoda didelį prūsų 13 šimt-
mečio teritorijos žemėlapi, primenantį prof. Būgos
1924 m. str. žemėlapi vakarinę dalį: prūsai gyvena
kairėje Nemuno pakrantėje nuo Gardino iki Kauno, de-
šinėje nuo Seredžiaus iki Šilalės; paskui maždaug tiesia
linija tolyn į šiaurę. Man tuo mandagiai suabejojus ir
tarp kitko, paminėjus Algirdo ir Kęstučio derybose dėl
krikšto su imp. Karoliu IV (1358-9) nurodytą lietuvių-
prūsų ribą Alnos-Priegliaus upėmis, jis man gana ramiai
atsako: "Diese Frage ist heute wohl wissenschaftlich
eindeutig geklärt, nicht zuletzt durch die bemerkenswerte
Arbeit der litauischen Historikerin Marija Gimbutas
("The Balts")... auf neueste Ergebnisse der archäo-

logischen Forschung und der Sprachwissenschaft stüt-
zend..." (Šis klausimas yra šiandien be abejo moks-
liniai galutinai išaiškintas ir ne vien tik dėmesio vertu
lietuvių istorikės Marijos Gimbutienės darbu... (kuri)
remiasi naujausiais archeologijos ir kalbotyros davi-
niais). Labai panašiai, porą mėnesių vėliau, atsakė ir
daugelio skaitomas pačių žymiausių prūsų tyrinėtojų,
dr. L.K.: "Es gehört heute zu den Erkenntnissen der in-
ternationalen Forschung, dass die Litauer ursprünglich
nicht in Ostpreussen behaimatet, sondern nach der
Deutschen etwa gleichzeitig mit Polen (Masowiern) und
Kuren dorthin eingewandert sind. Das ist selbst die
Ansicht der modernen litauischen Forschung. Lesen Sie
dazu etwa die Arbeit der in den USA tätigen litauischen
Prähistorikerin Marija Gimbutas, The Balts..." (Šian-
dieninio tarptautinio mokslinio tyrinėjimo tiesa yra, kad
Rytprūsiai pradžioje lietuvių tėvynė nebuvo, bet kad jie
ten įkeliavo po vokiečių; maždaug tuo pačiu metu su
lenkais-mozūrais ir su kurliais. Tai netgi modernaus
lietuvių mokslinio tyrinėjimo nuomonė. Pasiskaitykite,
pavyzdžiui, JAV dirbančios lietuvių proistorikės darbą...
Laiško data: 1980.VIII.22).

Sunkiai tuo galėdamas tikėti, pagaliau susiradau
prof. Marijos Gimbutienės man dovanotą, prieš kelio-
lika metų skaitytą ir tada tikrai tokio įspūdžio nepada-
riusį, veikalą. Deja... pati pirmoji knygos iliustracija
(p. 23) — beveik nieku nepakcistas prof. Kazio Būgos
1924 metų straipsnio antrasis žemėlapis ("XIII amžiaus
pradžią"); gi straipsnis pats — pačioje pirmojoje vietoje
dr. Gimbutienės panaudotos literatūros sąrašas... (Kai tuo
tarpu pirmasis to paties straipsnio žemėlapis ("500 m.
po Kristaus"), pagal tolimesnes prof. dr. M. Gimbutienės
knogos išvadas turėtų būti visiškai klaidingas!

Si labai trumpa, ankstyvesnės ir dabartinės Rytprū-

sių lietuviškumo problematikos, apžvalga, yra būtina,
prieš kalbant tiek apie Kušnerio knygos, tiek Reklaičio
recenzijos, tiek ir apie begalės kitų veikalų, studijų,
straipsnių objektyvumą, reikalingumą ar originalumą.
Ji taip pat gal padės suprasti, kodėl P. Reklaitis, taip
nuostabiai įsigilina į šios knygos išorę: iliustracijas, ver-
timo tikslumą, bibliografiją, santrauką — bet neišdrįsta
savarankiškai paneigti, ar pritarti (ar nel iš viso pami-
nėti) nei vienos paties Kušnerio Rytprusių problematiką
liečiančios išvados.

Bet reikia atsakyti jam padamiu. Pirmiausia bendrai:
prof. Kušnerio knygos redaktoriai ar leidėjai tikrai ne-
buvo tokie naišūs, kad būtų manę, jog šios knygoje
"viskas, ką galima aprašyti, jau aprašyta, ar kad būtų
nieko nežinoję apie po 1951 metų pasirodžiusias publi-
kacijas. Bet, jų žiniomis, net ir iki šios dienos, deja, dar
nėra buvę nei autoriaus, nei leidinio, kuris būtų mėginęs
taip pilnai apimti visas Mazosios Lietuvos gyventojų et-
ninės sudėties nustatymui reikalingos medžiagos šritis:
visus, tuo metu autoriui prieinamus, šio krašto archeo-
logijos, istorijos, kalbotyros, etnografijos, statistikos ir
kt. šaltinius. Be abejo, tai vienam asmeniui labai sunkus
ir didelis uždavinys. Kušneris pats apgailestauja negalė-
jęs pnaudoti antropologijos ir pats pripažįsta nepakan-
kamai pe teiktą kalbinę medžiagą bei kalbines dalies silp-
numą — netgi, labai atsargiai, viešai atkreipia dėmesį
į tuometinį sovietinės kalbotyros atsilikimą (p. 211).
(Bus daugiau)

SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK

ARMAGEDONAS IR PO JO - PASAULINĖ TAIKA

"Jis surinko juos į vietą, kuri hebraiškai vadinama Armagedon"
(Aprašymo 16:16)

8. Senovinio Izraelio dienose, kuomet Viešpats buvo savo tautos valdovas, kitos tautos dažnai patekdavo po dieviška valdžia ir patirdavo jos galybę. Kai kurie pagoniški karaliai buvo priversti pripažinti Dievo visavaldystę. Taip įvykdavo tada, kada Dievas stebuklingu būdu apgindavo ir išgelbėdavo savo tautą. Bet jau praslinko daug šimtmečių nuo to laiko, kai pasaulis matė tokius Dievo galybės apreiškimus, ir dėl to dabar visose pasaulio valdovų tarybose visai nebėliko tikėjimo į Dievo galėjimą geriau sutvarkyti žmonijos reikalus.

Dievas pats aiškina tą dalyką, sakdamas, kad jis "tylėjo" ir nesikišo į pasaulio reikalus.

ŠV. RASTO TYRINETOJAI, 5421 So. Mozart, Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
1936 S. Mannheim Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis
kas antrą sekdieną 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2727

TEL. - BE 3-5993

DR. A. B. GLEBECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĄ AKIŲ LIGŲ
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą, Jūdytariai tūc.

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet,
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telef.: 448-5545

SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDIAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. ban-
džai. Speciali pagalba Poljome.
Arch Support) ir t. t.
Val.: 9-6 ir 6-8. Residencijos 9-1
2450 West 63rd St., Chicago, IL. 53629
Telef.: Prospect 6-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA.
Priman Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

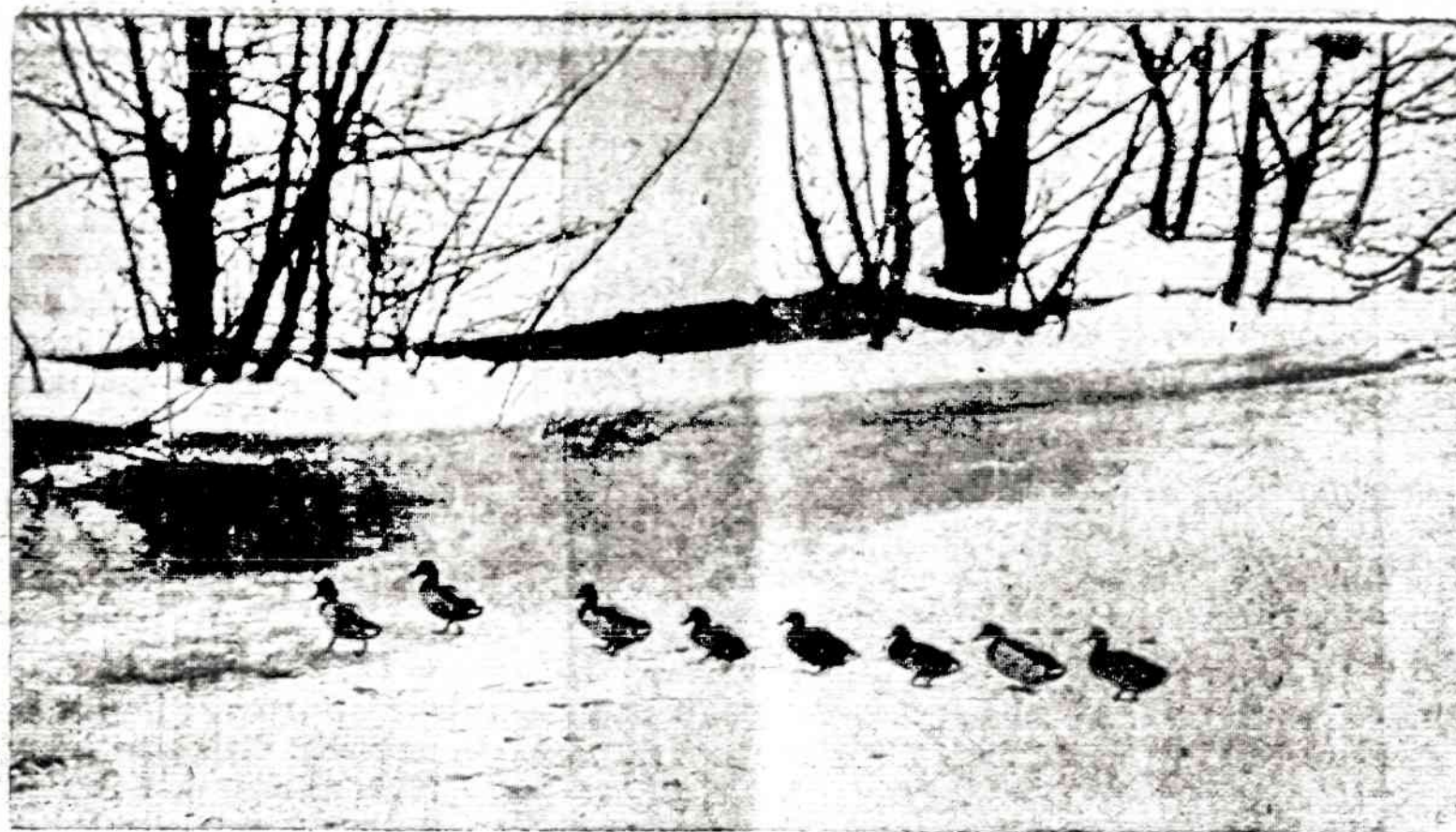
MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Seštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto
Vedėja - Aldona Daukus
Telef.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

Extra strength
relieves problem itching.
It's called BICOZENE® and
it has 20% more anesthetic
than Lanacane®. BICOZENE's
extra strength anesthetic safely
cools all kinds of problem itching
virtually on contact. And
BICOZENE's antibacterial action
speeds healing of itchy genital or
anal areas.
Look for BICOZENE Cream in
the purple box at your pharmacy.
Or ask for "By-Co-Zen".
Extra strength. Use only as
directed. BICOZENE

D-ras J. MATUSAS.

KLAIPĖDOS SENOVĖ

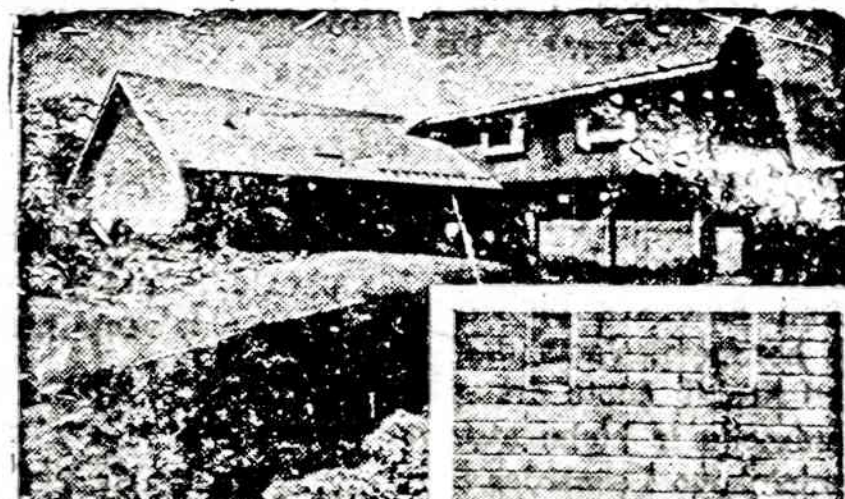
(Tęsinys)

Pagaliau pernai sukako lygiai 680 metų, kai sambiečiai (viena prūsų kiltis prie Aistmarų) su savo laivynu sumušė kryžiuočius ties Klaipėda. Tai buvo 1256 m. Įvykį smulkiai aprašo vadinama "Eiluočiai Ljvonijos Kronika". Tai be galo didelis dalykas. Vadinasi, jau tuomet mūsų senoliai galėjo stipriai pasirodyti su savo laivais jūroje. Anot kronikininko, ties Klaipėda laivai per vandenį sustatyti vienas šalia kito sudarė lyg tiltą. Taip buvo galima pulti kryžiuočių pastatytas pilies.

Anksčiau mes susipažinome su seniausiais pajūrio gyventojais ir jų gyvenimu. Tai yra ne kas kita, kaip žilų amžių senoliai. Mat, šiandien archeologai mokslininkai neabejotinai išaiškino, jog visos lietuvių kilmio arba vadinamos aiškosios giminės nuo XII - XIII amžiaus po Kristaus ligi pat senojo geležies amžiaus pradžios (ligi 100 m. po Kr.) gyveno senose savo sodybose. Tai nei daugiau, nei mažiau reiškia - kaip šių dienų pajūrio, taigi ir Klaipėdos lietuvių čia sėdi nuo senų senovės.

Bet kaip galėjo atsirasti, jog tokios aukštos kultūros gyventojų XIII-tame amžiuje nugalėjo kryžiuočiai? Prieš juos stoji beveik visa ano meto krikščioniška Europa. Prūsai nugalėjo kaimyninių lenkų kunigaikštį Konradą. Tas išsigandęs pasikvietė specialistų karių ordina, vadinamus kryžiuočius. Bet pajūrio lietuvių neišsigando. Šiesa, ligi 1242 metų kryžiuočiai įsitvirtina jų mėje, bet jau anuomet jie prieš pavergėjus sukyla. Kryžiuočiai net mėgino sūlyti tai k. Sukilimas truko ištisus 11 metų. Pakui prūsai sukilo

— Siaurės Atlanto Sąjungos valstybės nutarė padidinti krašto apsaugas.

The home pictured above doesn't appear much different than any typical suburban home. But it incorporates energy-saving features in design, materials, and appliances which can cut energy needs by up to 54 percent. It has two heat-circulating Heatilator fireplaces (right), designed to draw room air in through the lower vents, warm it and then re-direct the heated air back into the room.

The more effective use of energy-saving design, materials and appliances can well save up to one half the cost of heating and cooling our homes. This claim is being proven by New York's Long Island Savings Bank. Its "Centenary '76" house was built to demonstrate the many practical ways of conserving energy. The total additional cost of these improvements was approximately \$4,000... projected to be amortized within 4 to 5 years through reduced expenses. Included are: added insulation within walls and ceiling as well as in earthen berms around the foundation, orientation to seasonal sun attitudes, energy-saving appliances and fireplaces.

The two Heatilator fireplaces re-circulate heated air back into the room. This feature alone reverses the usual heat loss characteristic of most fireplaces, according to the designers of "Centenary '76". The fireplaces were supplied by Home Crafts, Inc., Floral Park, New York. Heatilator Fireplace, A Division of Vesta Industries, Inc., located in Mt. Pleasant, Iowa, manufactures a complete line of built-in, freestanding and wall-mounted fireplaces... and a complete line of energy-saving models.

dar 1260 metais. Tuomet kryžiuočiams iš tikrųjų pasidaro rieta - vienu tarpu jiems beliko 2 pily. Bubdruzdą dar ir trečią kartą. Taigi vietiniai pajūrio gyventojai per 53 metus laikėsi prieš europietiško išmoksinimo kariuomenę. Jie buvo sugniuždyti, kadangi prieš juos buvo nustatyta didelė dalis visos Europos. Kryžiuočiai rašinėjo verksmingus laiškus popiežiui, imperatoriui, įvairiems valdovams, pagaliau vienuolynų viršininkams. Labiausiai paremdavo popiežiai, jie kartais iš karto parašydavo po 12 raginamųjų laišku įvairioms šalims, žinomai, patikrindami įvairias tikrines malones. Žinoma, gausiai atsiliepdavo ano meto Europos riteriai. Jie į pajūrį plaukdavo iš įvairių Vokietijos dalių, iš Čekijos, Švedijos, Danijos, Norvegijos, Fryzijos, Lenkijos, Pomeranijos, Prancūzijos ir kitur. Čekijos karalius Otokaras II patsai čia nei du kartą buvo atvykęs (1254 ir 1267 m.). Vadinasi, pajūrio gyventojams teko stoti prieš milžinišką galybę. Ją galima vadinti trejopą - žmonių, ginklų ir krikščionių tikėjimas. - Na, bet gal aš čia perduodu? Gal būt vienas kitas mokytojus nusišypsojo iš mano čia ir anksčiau "Trimite" rašomų dalykų? Kadangi kai kas be galo aukštai vertina vokiečių mokslininkus, tai aš paduosiu nuomonę garsaus Prūsijos archeologo ir "Prūsijos" muziejaus direktoriaus Karaliaučiuje d-ro Vilhelmo Gertės. Savo 1929 m. išleistas "Seniausios Prūsijos istorijos" įvade štai ką jis sako: "Atsakymas kaip diena aišku. Lenkai ir riteriai (vadinasi, kryžiuočiai) čia susidūrė ne su puslaukine ir be jokios aukštesnės kultūros tauta, bet su priešu, turinčiu visai padidintus ginklus ir karo techniką, su priešu, kuris traukė į kovą įkvėptas politinės laisvės, lyg kokios dievybės".

Tad tiems savo pajūrio broliams turime su didžiausia nuostaba nusilenkti. Bet Klaipėdos kraštas? Ką apie jį manyti? Jis yra žemaičių krašto dalis. Romos imperatoriaus Zigmanto* pasiuntinys pasaulinės ir bažnytinės teisės magistras Benediktas Makra 1413 m., kai vietoje ištyrė kryžiuočių vokiečių ir Vytauto skundus, pareiškė: "Rasla, jog 2 Klaipėdos pabaiga Klaipėdos pilies pastatyta Ze-

maičių žemėje". Niekas iš mūsų istorikų ligi šiol tiksliai neapibrėžė žemaičių ir krašto sienų. Pasirodo, jos pietų vakarų dalyje ėjo nuo Veliuonos į pietus ligi Šešupės ištakos, paskui Šešupe į Nemuną, kuriuo toliau ligi Kuršių marių ir pagaliau Baltijos jūros. Taip jos nustatytos aukščiau minėtoje byloje 1404. V. 22 Rasiąže ir 1413. I. 27 Kaune.

Dar vienas dalykas be galo įdomus. Tos bylos metu patys žemaičiai, mūrų stoji už savo čemę. 1413 m. Kaune 14 žemaičių krašto "garbingų ir narsių vyrų per savo įgaliotinius pareiškė, jog nei Jogaila, nei Vytautas neturėjo teisės tą žemę perleisti kryžiuočių ordinui, kadangi jiedviem patys gyventojai tam nedavę įgaliojimo. Dar daugiau. Neatsiliko nei moterys. Buvo įgaliotinis, kuris byloje atstovavo Onai Vytautenei, jos dukteriai Sofijai su vaikais, taip pat pačios Onos būsimiems vaikams. Atrodo, jog buvo ir žemaičių bažnyčios atstovai. Taigi žemaičių krašto su Klaipėda reikalus sujungdavo ano meto Lietuva kaip širšių lizdas. Už jį stoji visi, kas tik gyvas.

(Pabaiga)

— Lenkijos prezidentas Henrik Jablonski pasiuntė Reaganui sveikinimo telegramą, prašydamas glaudaus bendradarbiavimo tarp abiejų draugingų valstybių.

— Vyrauja nuomonė, kad prez. Reaganas inauguracijos kalboje dėstė savo ilgų metų įsitikinimus.

— Pietų Afrikoje užsidarė du juodųjų redaguojamieji laikraščiai.

— Izraelio parlamentas patarė rinkimus prarasti liepos 7 d.

— Čikagiečiai šiltai priėmė naujojo prezidento kalbą.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN
THE NATIONAL GUARD

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

ESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPI YCIA

- GORDON FUNERAL HOME

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

1605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1x38 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6673

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

Sąmoningi lietuviai atsisako iš frontininkų kontroliuojamos Liet. Bendruomenės

Savanasis Feliksas Kairys, Waukegano Liet. B-nės apylinkės narys, nepasitikėdamas Liet. Bendruomenės vadų diktatūrinio veikimo ir jų kolaboracija su okupuota Lietuva, pareiškė, kad jis atsisako iš frontininkų kontroliuojamos Liet. Bendruomenės. Prieš tai, kaip ir daugelis kitų, jis buvo aktyvus Lietuvos laisvės kovų veikėjas. Tačiau po karo, kai Lietuva buvo okupuota, jis atsisakė dalyvauti su okupuojančiais valdžiomis. Jis pareiškė, kad jis atsisako iš frontininkų kontroliuojamos Liet. Bendruomenės. Prieš tai, kaip ir daugelis kitų, jis buvo aktyvus Lietuvos laisvės kovų veikėjas. Tačiau po karo, kai Lietuva buvo okupuota, jis atsisakė dalyvauti su okupuojančiais valdžiomis.

LAISKAS NAUJENŲ REDAKCIJAI

Naujienų laikraščio gruodžio mėn. 19 dieną paskelbtą straipsnį "Drausūs pareiškimai"

ANTANAS PLESKYS

BALFO, ALTO IR VLIKO NIEKINIMAS

Atsakymas Jurgiui Gediminėnui, Kanadoje, į jo straipsnį "Skirtingos nuomonės", paskelbtą "Karyje" 1980 m. spalio Nr. 8

Kas pavarto ir seka bolševikinę, Lietuvos okupanto spaudą (kitos ten ir nėra), ypač skirtą išeivijos lietuviams, tas jau turėjo senai pastebėti, kad joje nuolat yra puolama, niekinama ir šmeižiama svarbiausios ir pagrindinės mūsų organizacijos — institucijos įsikūrusios ar reziduojančios JAV, — BALFas — šalpos, ALTA ir VLIKas Lietuvos laisvinimo. Iki šiol okupanto spaudoje nepastebėjau, kad būtų puolama PLB — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir JAV LB. Tiesa, paskutiniajame "Gimtojo krašto" numerio 1980.12.18. išleisto priekabio ir prie Kanados LB. Kanados LB prigimtis, veikla ir tikslai yra žymiai skirtingesni nuo JAV LB. Galima sakyti, kad ten tik ir tėra viena organizacija LB, kuri puseleja kultūrinę lietuvių veiklą ir artimai bendradarbiaudama su VLIKu, jam talkina Lietuvos

laisvinimo darbuose. Taip turėtų būti ir JAV. Lietuvos okupantas, turbūt jau senai pastebėjo, kad jo spaudos propaganda išeivijos lietuvių tarpe turti labai mažą arba jokią pasisekimo. Labai mažai kas ją skaito, nors ji siunčiama ir dykai. Perskaityti, kur randa niekinant mūsų laisvinimo ar šalpos organizacijas — veiksmus, numoją ranka, nusijuokia ir nuneša į šiukšlyną.

Reikia manyti, kad okupantas, matydamas savo propagandos nesėkmę, pradėjo naudoti kitus metodus, kitas priemones. Emė ieškoti lietuvių pabėgėlių tarpe sau palankių žmonių, kurių vietini iš kvailumo ir nesuigaudymo, kiti ieškodami prielankumo, kad nevaržomi galėtų pavažinėti po okup. Lietuvą ir treti pasiduosim už pinigų, kad ir nevykusiai pakrevertotų kokių jiem naudinga straipsni, ji "prašmugeliuotų" ir rimtesnę lietuvių spaudą ir tuo prisidėtų prie bolševikinės propagandos sklaidimo. Reikia pasakyti, kad šitas okupanto propagandos sklaidymo bandymas ir metodas laikas nuo laiko jiems pavyksta, jau neskaitant įvairių okupanto pa-

ruošų propagandinių filmų rodymo ir koncertų rengimo, kurie lietuvių tarpe sukelia daug neapykantos, erzio ir vieni kitams prieštaištų. Taip ir spaudoje, tai viename, tai kitame rimtesniame lietuviškame laikraštyje ar žurnale, laiks nuo laiko pasirodo okupantui labai nau dingų ir palankių straipsnių, žeminančių ir šmeižiančių mūsų veiksmus. Tokie straipsniai, lietuvių tarpe, sukelia daug pasipiktinimo ir neapykantos ne vien tik straipsnio autoriui, bet pačiam laikraščiui ir jo redaktoriumi. Laikraštis turėjęs gerą vardą ir pasitikėjimą, iš karto jį praranda. Čia okupantas vienu šūviu nušauna du žuikius: Apšmeižia veiksmus ir lietuvių akvė pažemina ir išniekina lietuviškąją spaudą.

Jurgis Gedeminėnas, Kanada. "Karyje" 1980 m. spalio Nr. 8, pa rašė labai pikta straipsnį "Skirtingos nuomonės". Ten jis paliecia keturias pagrindines ir pačias svarbiausias, mūsų lietuviškos išeivijos organizacijos JAV: BALFą, ALTA, VLIKą ir LB — Lietuvių Bendruomenę. Tris pirmasias, silpnai ir mažai tepažindamas, labai pažemina ir apšmeižia, o ketvirtąją LB iškelia į padanges. Tos visos organizacijos JAV-ese yra atlikusios ir šiandien atlieka lietuvių gyvenime, tiek kultūriname, tiek ir politiniame Lietuvos laisvinimo darbe, labai svarbų, milžinišką vaidmenį ir jos visos yra reikalingos. Jas visas trumpai, keliais žodžiais ir aparsiu.

BALFAS

Per antrąjį pasaulinį karą, Lietuva pergyveno dvi žiaurias okupacijas — rusų bolševikų ir vokiečių nacių. Šios abi okupacijos kraštą begalo nualino nuslaubė ir nuteijojo tike medžia giniui, tiek kultūriniai, tiek žmoniškie — gyventojais. Apie 40.000 Lietuvos gyventojų, gyvulių nuose vagonuose buvo išstremti į Sibiro vergų stovyklas su naikinimui. Retas kuris iš jų be išliko gyvas. Apie 30.000 buvo išvežta darbams į Vokietiją ir apie 120.000 Lietuvos piliečių išžudė naciai. Karui baigiantis, masė lietuvių, nuo bolševikų teroro, pasitraukė į Vakarus, daugiausia į karą sugriautą ir nualintą Vokietiją.

Apie tuos įvykius patriotinė Amerikos — JAV lietuvių bendruomenė, iš savo spauso pranešimų ir aprašymų, gerai žinojo. Kai kurios organizacijos pradėjo organizuoti šalpos fondus. Tokie fondų pradžioje buvo susior ganizavę net trys: LGF — Lietuvai Gelbėti Fondas, ALRKF — Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Fondas ir LTSEF — Lietuvių Tautinis Šalpos Fondas.

Amerikos Lietuvių Taryba — ALTA, o taip pat ir tų fondų valdybos greit pastebėjo, kad veikiant keliems fondams šalpos darbas nėra sėkmingas ir tėra tik bereikalingas vieno ir to paties tikslo siekiančių organizacijų jėgų skaldymas. Dėlto, ALTA 1943 m. rugsėjo 2 ir 3 d. Pittsburgh, Pa. sušaukė pirmąjį Amerikos Lietuvių Tarybos kongresą. Jame dalyvavo arti penkių šimtų draugų, organizacijų ir klubų atstovų. Pirmininkavo Leonardas Šimutis.

1945 m. BALFui prieš prade-

REAL ESTATE

Manai, Zemi — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIMIS TERMINAMS

REAL ESTATE FOR SALE

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7744

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LIETUVISKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras buitinės, lengvos pirkimo sąlygos.

2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminėms šeimoms.

MCRINIS BUNGALOW Brighton Parko, 15 metų. Reikia skubiai parduoti. Neaukšta kaina.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

JOHN GIBAITIS

Advokaty įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

Kaip sudaromi TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sėdusios" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00.

Juozo Šmotelio

ATSIMINIMU SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga, su krauta autoriaus troboje.

Čikagos ir apylinkės lietuvių, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knygas pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsakyti paštą.

Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave. Chicago, IL 60629 Knygos kaina — 5 doleriai.

Mislė

Koks padaras žemėje siekia užvaldyti visą pasaulį, kai tuo tarpu pats savęs nesuvaldo? — Žmogus.

dant šalpos veiklą tuojau buvo susidurta su naujais sunkumais. Visi šalpos fondai nori teikti pagalbą užsienyje, turėjo užsiregistruoti President's War Relief Control Board ir gauti specialų leidimo numerį. Kitaip sakant, iš to prezidentinio board turėjo išimti charterį. Tokio numerio BALFas negavo. Lietuviams buvo pasiūlyta bendradarbiauti su Soviet Russian Relief Fondu, kadangi Lietuva esanti išjungusi ir Sovietų Sąj. tai Sovietų šalpos fondas aprūpintų ir lietuvių. I tai buvo atsakyta, kad Lietuva ir Sovietų Sąj. neįsijungė savo noru, bet buvo jėga užgrobta. (Bus daugiau)

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sažiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO 62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai 5120 puslapių automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING

Alumini langai, durys, medžio apmušimai. Stalniai darbai, cemento laiptai, portai, stogai ir visa kita. FETINGS CONSTRUCTION 7152 So. Kedzie Avenue Tel. 776-8505

DAŽYMAS IR REMODELIAVIMAS

Nėra darbo permažo. Visus palmu. Iš lauko ir vidaus. Kainos labai prieinamos. GEDIMINAS BARANAUSKAS 4514 So. Talman Avenue Tel. 523-0383

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisyimas 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7458 Taip pat daromi vertimai, elminiai iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zepolis, Agent 3205 1/2 W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642 - 424-8654

ADVOKATŲ DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

2458 W. 69th St. Darbo val: nuo 9 ryto iki 7 vak. Seštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Seštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

40% OFF

MIX 'n MATCH 14KT GOLD

Neckchains and Bracelets

Earrings, Charms, Religious Medals

at 30% SAVINGS

INSTANT CASH FOR GOLD

New or Used or Old Broken Jewelry

Watches, Bracelets, Pins, Rings,

Class Rings, Dental Gold... Any Karat

Turn It Into CASH!

Dig Out Your Old Treasures — Put The Money In The Bank & Draw Interest.

WE PAY THE HIGHEST PRICES!

LOCAL BUYER, BUYING WITH INTEGRITY

HAIL Beauty Supply, Inc.

3221 W. 63rd St.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARJIA NOREIKIENE

2502 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIJ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2561 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išskirtinai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitiems, kurie tuo darbus dirba.

SLA — išmokėję daugiau kaip ASTUŠNIS MILLIONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA nėsėjo pelno, narius patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10.000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1.000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — knuop vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA knuop veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N. Y. 10001

207 W. 30th St.

Tel. (212) 543-2218